# ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 26ης Ιανουαρίου 2005 *

Στην υπόθεση Τ-193/02,

**Laurent Piau,** κάτοικος Nantes (Γαλλία), εκπροσωπούμενος από τον M. Fauconnet, δικηγόρο,

προσφεύγων,

κατά

**Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,** εκπροσωπούμενης από την O. Beynet και τον A. Bouquet, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

υποστηριζομένης από τη

**Διεθνή ομοσπονδία ποδοσφαιρικών σωματείων (FIFA),** με έδρα τη Ζυρίχη (Ελβετία), εκπροσωπούμενης από τους F. Louis και A. Vallery, δικηγόρους,

παρεμβαίνουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

με αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 15ης Απριλίου 2002, με την οποία απορρίφθηκε η καταγγελία που κατέθεσε ο προσφεύγων σχετικά με τον κανονισμό της διεθνούς ποδοσφαιρικής ομοσπονδίας (FIFA) όσον αφορά τη δραστηριότητα του πράκτορα ποδοσφαιριστών,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Legal, πρόεδρο, V. Tiili και M. Βηλαρά, δικαστές,
γραμματέας: I. Νάτσινας, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 22ας Απριλίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

**Απόφαση**

**Ιστορικό της διαφοράς**

1 Η διεθνής ομοσπονδία ποδοσφαιρικών σωματείων (FIFA) είναι ένωση ελβετικού δικαίου, ιδρυθείσα στις 21 Μαΐου 1904. Σύμφωνα με τα καταστατικά της, όπως τέθηκαν σε ισχύ στις 7 Οκτωβρίου 2001, έχει για μέλη της εθνικές ενώσεις (άρθρο 1), οι οποίες περιλαμβάνουν τους αναγνωρισμένους ερασιτεχνικούς ή επαγγελματικούς ποδοσφαιρικούς ομίλους, οι δε επαγγελματικοί ποδοσφαιρικοί όμιλοι

αποτελούνται από συγκεκριμένες ενώσεις, αποκαλούμενες «επαγγελματικές ποδοσφαιρικές ενώσεις». Οι εθνικές ενώσεις μπορούν επίσης να οργανωθούν σε συνομοσπονδίες (άρθρο 9). Οι ποδοσφαιριστές των εθνικών ενώσεων που ανήκουν στη FIFA είναι ερασιτέχνες ή μη ερασιτέχνες (άρθρο 61).

2 Σύμφωνα με τα καταστατικά της, η FIFA έχει σκοπό την προώθηση του ποδοσφαίρου, την ανάπτυξη φιλικών σχέσεων μεταξύ των εθνικών ενώσεων, των συνομοσπονδιών, των ομίλων και των ποδοσφαιριστών καθώς και τη θέσπιση και τον έλεγχο των κανονισμών και μεθόδων που αφορούν τους κανόνες διεξαγωγής του παιχνιδιού και την πρακτική του ποδοσφαίρου (άρθρο 2).

3 Τα καταστατικά, κανονισμοί και αποφάσεις της FIFA είναι υποχρεωτικά για τα μέλη της (άρθρο 4). Η FIFA διαθέτει αναγνωρισμένα νομοθετικά, εκτελεστικά και διοικητικά όργανα, ήτοι, αντιστοίχως, τη συνέλευση, την εκτελεστική επιτροπή και τη γενική γραμματεία, καθώς και μόνιμες και ad hoc επιτροπές (άρθρο 10). Η πειθαρχική επιτροπή και η επιτροπή προσφυγών (άρθρο 43) αποτελούν τα αποκαλούμενα δικαιοδοτικά όργανα της FIFA. Το δικαστήριο διαιτησίας σε θέματα ποδοσφαίρου, το οποίο αρχικώς δημιουργήθηκε ως μοναδικό υποχρεωτικό όργανο διακανονισμού των διαφορών που υπερβαίνουν καθορισμένο από το συνέδριο ποσόν (άρθρο 63), δεν τέθηκε σε λειτουργία. Σύμφωνα με συμφωνία που επήλθε μεταξύ της FIFA και του διεθνούς συμβουλίου διαιτησίας σε θέματα αθλητισμού, οι αρμοδιότητες του δικαστηρίου διαιτησίας σε θέματα ποδοσφαίρου ασκούνται από το δικαστήριο διαιτησίας σε θέματα αθλητισμού, όργανο θεσπισθέν από τη διεθνή ολυμπιακή επιτροπή με έδρα στη Λωζάννη (Ελβετία), το οποίο αποφαίνεται βάσει της κανονιστικής ρυθμίσεως της FIFA, του κώδικα διαιτησίας σε θέματα αθλητισμού και, συμπληρωματικώς, του ελβετικού δικαίου. Οι αποφάσεις του μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως ενώπιον του ομοσπονδιακού ελβετικού δικαστηρίου.

4 Ο κανονισμός εφαρμογής των καταστατικών προβλέπει ότι οι πράκτορες ποδοσφαιριστών πρέπει να κατέχουν άδεια πρακτορείας χορηγούμενη από τη FIFA (άρθρο 16) και εξουσιοδοτεί την εκτελεστική επιτροπή να θεσπίζει δεσμευτικές κανονιστικές ρυθμίσεις του επαγγέλματος (άρθρο 17).

5 Η FIFA εξέδωσε, στις 20 Μαΐου 1994, κανονισμό που διέπει τη δραστηριότητα των πρακτόρων ποδοσφαιριστών, όπως τροποποιήθηκε στις 11 Δεκεμβρίου 1995 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1996 (στο εξής: αρχικός κανονισμός).

6 Ο αρχικός κανονισμός εξαρτά την άσκηση του εν λόγω επαγγέλματος από την κατοχή αδείας, χορηγουμένης από την αρμόδια εθνική ένωση, και επιφυλάσσει την εν λόγω δραστηριότητα στα φυσικά πρόσωπα (άρθρα 1 και 2). Η προηγουμένη της αποκτήσεως της αδείας διαδικασία προβλέπει συνέντευξη με σκοπό να εξακριβωθούν, ειδικότερα οι νομικές και αθλητικές γνώσεις του υποψηφίου (άρθρα 6, 7 και 8). Στον εν λόγω υποψήφιο επιβάλλεται επίσης η τήρηση ορισμένων ασυμβιβάστων και προϋποθέσεων ήθους, όπως το να μην υπάρχει καταδίκη για εγκληματικές παραβάσεις στο ποινικό του μητρώο (άρθρα 2, 3 και 4). Περαιτέρω, πρέπει να καταβάλει τραπεζική εγγύηση 200 000 ελβετικών φράγκων CHF) (άρθρο 9). Οι σχέσεις μεταξύ του πράκτορα και του ποδοσφαιριστή διέπονται υποχρεωτικά από σύμβαση μέγιστης διάρκειας δύο ετών, ανανεώσιμης (άρθρο 12).

7 Σε περίπτωση παραβάσεως του κανονισμού, προβλέπονται κυρώσεις επιβαλλόμενες στους πράκτορες, ποδοσφαιριστές και ομίλους. Οι πράκτορες μπορεί να αποτελέσουν το αντικείμενο αυστηρής επιπλήξεως, μομφής ή προειδοποιήσεως, προστίμου, μη συγκεκριμένου ποσού, και ανακλήσεως της αδείας τους (άρθρο 14). Στους ποδοσφαιριστές και τους ομίλους μπορεί να επιβληθούν πρόστιμα ανερχόμενα, αντιστοίχως, μέχρι 50 000 και 100 000 CHF. Οι ποδοσφαιριστές μπορεί επίσης να αποτελέσουν το αντικείμενο πειθαρχικών μέτρων προσωρινού αποκλεισμού (δώδεκα μηνών κατ' ανώτατο όριο). Κατά των ομίλων, μπορεί επίσης να ληφθούν μέτρα αποκλεισμού ή απαγορεύσεως να προβούν σε μεταγραφές (άρθρα 16 και 18). Μια «επιτροπή ιδιότητας του ποδοσφαιριστή» έχει καθοριστεί ως όργανο εποπτείας και αποφάσεων της FIFA (άρθρο 20).

8 Ο L. Piau κατέθεσε, στις 23 Μαρτίου 1998, καταγγελία ενώπιον της Επιτροπής, με την οποία αμφισβητούσε τον προαναφερθέντα αρχικό κανονισμό. Κατά πρώτον, ο L. Piau προσήπτε στον κανονισμό αυτό ότι αντίκειται στα «άρθρα [49] και επόμενα της συνθήκης [ΕΚ] όσον αφορά τον ελεύθερο ανταγωνισμό των παροχών

υπηρεσιών» λόγω, αφενός, των περιορισμών που έχουν τεθεί στην πρόσβαση στο επάγγελμα από αδιαφανείς μεθόδους διεξαγωγής των εξετάσεων και από την απαίτηση καταβολής εγγυήσεως και, αφετέρου, από τον προβλεπόμενο έλεγχο και την επιβολή κυρώσεων. Κατά δεύτερον, ο L. Piau φρονεί ότι ο κανονισμός δύναται να επιφέρει δυσμενή διάκριση μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών. Τρίτον, ο L. Piau προβάλλει το γεγονός ότι στον κανονισμό δεν περιλαμβάνονται ένδικα μέσα προσφυγής ή εφέσεως κατά των αποφάσεων και των εφαρμοστέων κυρώσεων.

9 Στο παρελθόν, η Επιτροπή είχε επιληφθεί, στις 20 Φεβρουαρίου 1996, καταγγελίας της Multiplayers International Denmark, με την οποία αμφισβητούνταν το συμβατό του ιδίου κανονισμού με τα άρθρα 81 ΕΚ και 82 ΕΚ. Εξάλλου, στην Επιτροπή είχαν γνωστοποιηθεί καταγγελίες, κατατεθείσες ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από Γερμανό και Γάλλο υπήκοο, κριθείσες παραδεκτές από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στις 29 Οκτωβρίου 1996 και 9 Μαρτίου 1998 αντιστοίχως, που αφορούσαν επίσης την εν λόγω κανονιστική ρύθμιση.

10 Η Επιτροπή κίνησε διαδικασία στο πλαίσιο του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων [81] και [82] της συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), και κοινοποίησε στη FIFA ανακοίνωση αιτιάσεων στις 19 Οκτωβρίου 1999. Η ανακοίνωση αιτιάσεων ανέφερε ότι ο [αρχικός] κανονισμός αποτελεί απόφαση ενώσεως επιχειρήσεων υπό την έννοια του άρθρου 81 ΕΚ και αμφισβητούσε αν συμβιβάζονται με τις διατάξεις της οι περιορισμοί που περιλαμβάνονται στον εν λόγω κανονισμό όσον αφορά τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της αδείας, την απαγόρευση χορήγησής της σε νομικά πρόσωπα, την απαγόρευση προς τους ομίλους και τους ποδοσφαιριστές να προσφεύγουν σε μη εγκεκριμένους πράκτορες, την απαίτηση καταβολής τραπεζικής εγγυήσεως και την επιβολή κυρώσεων.

11 Στην από 4 Ιανουαρίου 2000 απάντησή της στην ανακοίνωση αιτιάσεων, η FIFA αμφισβήτησε το γεγονός ότι ο προαναφερθείς κανονισμός μπορεί να χαρακτηριστεί ως απόφαση ενώσεως επιχειρήσεων. Η FIFA δικαιολόγησε τους περιορισμούς που περιλαμβάνει ο κανονισμός αυτός επικαλούμενη λόγους διασφαλίσεως του ήθους και της ποιότητας στο επάγγελμα και υποστηρίζει ότι ο κανονισμός μπορεί να τύχει εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ.

12 Στις 24 Φεβρουαρίου 2000, έγινε ακρόαση στα γραφεία της Επιτροπής, στην οποία μετείχαν οι εκπρόσωποι του L. Piau και της FIFA, καθώς και οι εκπρόσωποι της διεθνούς συνδικαλιστικής οργανώσεως των επαγγελματιών ποδοσφαιριστών, η FIFPro, η οποία εξέφρασε το ενδιαφέρον των ποδοσφαιριστών για την κανονιστική ρύθμιση της δραστηριότητας των πρακτόρων.

13 Κατόπιν της κινηθείσας από την Επιτροπή διοικητικής διαδικασίας, η FIFA εξέδωσε, στις 10 Δεκεμβρίου 2000, νέο κανονισμό όσον αφορά τη δραστηριότητα των πρακτόρων ποδοσφαιριστών, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 2001 και η οποία τροποποιήθηκε εκ νέου στις 3 Απριλίου 2002.

14 Ο νέος κανονισμός της FIFA (στο εξής: τροποποιημένος κανονισμός) εξακολουθεί να περιλαμβάνει την υποχρέωση, για την άσκηση του επαγγέλματος του πράκτορα ποδοσφαιριστών, που επιφυλάσσεται πάντοτε σε φυσικά πρόσωπα, κατοχής αδείας χορηγουμένης από την αρμόδια εθνική ένωση για αόριστη διάρκεια (άρθρα 1, 2 και 10). Ο υποψήφιος, ο οποίος πρέπει να πληροί την απαίτηση «άψογης φήμης» (άρθρο 2), υποβάλλεται σε γραπτή εξέταση (άρθρα 4 και 5). Η εξέταση αυτή συνίσταται σε ερωτηματολόγιο πολλαπλών επιλογών που σκοπεί να εξακριβώσει τις νομικές και αθλητικές γνώσεις του υποψηφίου (παράρτημα Α). Ο πράκτορας πρέπει επίσης να συνάψει ασφάλιση αστικής ευθύνης καλύπτουσα τις επαγγελματικές του πράξεις, ή, ελλείψει αυτού, να καταθέσει τραπεζική εγγύηση 100 000 CHF (άρθρα 6 και 7).

15 Οι σχέσεις μεταξύ του πράκτορα και του ποδοσφαιριστή πρέπει να αποτελέσουν το αντικείμενο γραπτής συμβάσεως μέγιστης διάρκειας δύο ετών, ανανεώσιμης. Η σύμβαση πρέπει να ορίζει την αμοιβή του πράκτορα, η οποία υπολογίζεται ανάλογα με τον ακαθάριστο βασικό μισθό του ποδοσφαιριστή και καθορίζεται, ελλείψει συμφωνίας των μερών, στα 5 % του εν λόγω μισθού. Αντίγραφο της συμβάσεως απευθύνεται στην εθνική ένωση, τα αρχεία των συμβάσεων της οποίας τίθενται στη διάθεση της FIFA (άρθρο 12). Οι εγκεκριμένοι πράκτορες ποδοσφαιριστών υποχρεούνται ακόμη, μεταξύ άλλων, να τηρούν τα καταστατικά και τους κανονισμούς της FIFA και να μην απολύουν ποδοσφαιριστή με ισχύουσα σύμβαση με όμιλο (άρθρο 14).

16 Θεσπίζεται καθεστώς επιβολής κυρώσεων έναντι των ομίλων, των παικτών και των πρακτόρων. Σε περίπτωση μη τηρήσεως των προαναφερθέντων κανόνων, μπορεί να επιβληθεί σε όλους αυστηρή επίπληξη, μομφή ή προειδοποίηση, καθώς και πρόστιμα (άρθρα 15, 17 και 19). Στους πράκτορες ποδοσφαιριστών μπορεί να επιβληθεί προσωρινός αποκλεισμός ή ανάκληση της αδείας τους (άρθρο 15). Οι παίκτες μπορεί να αποκλειστούν για μέγιστη διάρκεια δώδεκα μηνών (άρθρο 17). Στους ομίλους επίσης μπορεί να επιβληθούν μέτρα αποκλεισμού και απαγορεύσεως να προβούν σε μεταγραφές, τουλάχιστον για τρεις μήνες (άρθρο 19). Στους πράκτορες ποδοσφαιριστών, στους ποδοσφαιριστές και στους ομίλους μπορεί να επιβληθούν πρόστιμα. Όσον αφορά τους πράκτορες ποδοσφαιριστών, το ποσόν του προστίμου δεν είναι καθορισμένο, όπως δεν ήταν και στον αρχικό κανονισμό, ενώ, για τους ποδοσφαιριστές και τους ομίλους, προβλέπονται στο εξής ελάχιστα ποσά, αντιστοίχως 10 000 CHF και 20 000 CHF (άρθρα 15, 17 και 19). Όλες οι εν λόγω κυρώσεις είναι σωρευτικές (άρθρα 15, 17 και 19). Η επίλυση των διαφορών εμπίπτει στην αρμόδια εθνική ένωση ή στην «επιτροπή ιδιότητας του ποδοσφαιριστή» (άρθρο 22). Μεταβατικά μέτρα επιτρέπουν την επικύρωση των αδειών που έχουν χορηγηθεί υπό το καθεστώς των παλαιών διατάξεων (άρθρο 23). Στον τροποποιημένο κανονισμό επισυνάπτεται επίσης κώδικας δεοντολογίας και τυποποιημένη σύμβαση διαμεσολαβήσεως (αντιστοίχως, παραρτήματα Β και C).

17 Οι επελθούσες στις 3 Απριλίου 2002 τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι υπήκοοι της Ευρωπαϊκής Ενώσεως ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) απευθύνουν την αίτησή τους για χορήγηση άδειας στην εθνική ένωση της χώρας τους ή της κατοικίας τους χωρίς προϋπόθεση συγκεκριμένης διάρκειας διαμονής και μπορούν να συνάψουν το απαιτούμενο ασφαλιστήριο συμβόλαιο σε οποιαδήποτε χώρα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως ή του ΕΟΧ.

18 Στις 9 και 10 Ιουλίου 2001, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έκλεισε τους φακέλους των υποθέσεων που εκκρεμούσαν κατόπιν των καταγγελιών, που παρατέθηκαν στη σκέψη 9 ανωτέρω.

19 Η Επιτροπή απηύθυνε στον L. Piau στις 3 Αυγούστου 2001, έγγραφο βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΚ) 2842/98 της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με τις ακροάσεις στο πλαίσιο ορισμένων διαδικασιών κατ' εφαρμογήν των άρθρων [81] και [82] της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 354, σ. 18). Στο εν λόγω έγγραφο, η Επιτροπή ανέφερε ότι η παρέμβασή της ενώπιον της FIFA κατέληξε στην κατάργηση των κύριων περιοριστικών πτυχών του κανονισμού όσον αφορά τη δραστηριότητα του πράκτορα ποδοσφαιριστών και δεν υπήρχε πλέον κοινοτικό συμφέρον για τη συνέχιση της διαδικασίας.

20 Η Επιτροπή απηύθυνε παρεμφερές έγγραφο στη Multiplayers International Denmark, στις 12 Νοεμβρίου 2001, στο οποίο δεν απάντησε η εν λόγω καταγγέλλουσα.

21 Σε απάντηση στο από 3 Αυγούστου 2001 έγγραφο, προαναφερθέν στη σκέψη 19 ανωτέρω, ο L. Piau ανέφερε στην Επιτροπή, στις 28 Σεπτεμβρίου 2001, ότι η καταγγελία του εξακολουθούσε να ισχύει. Ο L. Piau ισχυριζόταν ότι οι παραβάσεις του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ συνεχίζονταν στον τροποποιημένο κανονισμό όσον αφορά την εξέταση και την επαγγελματική ασφάλιση και ότι είχαν προστεθεί νέοι περιορισμοί υπό μορφή δεοντολογικών κανόνων της τυποποιημένης συμβάσεως και όσον αφορά τον καθορισμό της αμοιβής. Οι εν λόγω περιορισμοί δεν μπορούν, σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, να αποτελέσουν αντικείμενο εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ. Εξάλλου, ο L. Piau ανέφερε ότι η Επιτροπή δεν είχε εξετάσει την επίδικη κανονιστική ρύθμιση από απόψεως των διατάξεων του άρθρου 82 ΕΚ.

22 Με την από 15 Απριλίου 2002 απόφαση (στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση), η Επιτροπή απέρριψε την καταγγελία του L. Piau. Στην εν λόγω απόφαση, η Επιτροπή αναφέρει ότι δεν υφίσταται επαρκές κοινοτικό συμφέρον για την εξακολούθηση της διαδικασίας καθόσον οι πιο σημαντικές περιοριστικές διατάξεις που αποτελούσαν το αντικείμενο της καταγγελίας καταργήθηκαν —ο μεν υποχρεωτικός χαρακτήρας της άδειας μπορεί να δικαιολογηθεί—, οι δε περιορισμοί που παραμένουν μπορεί να τύχουν εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ και το άρθρο 82 ΕΚ δεν τυγχάνει εν προκειμένω εφαρμογής.

## Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

23 Με δικόγραφο που κατέθεσε στις 14 Ιουνίου 2002, ο L. Piau άσκησε την παρούσα προσφυγή.

24 Στις 5 Νοεμβρίου 2002, η FIFA ζήτησε να παρέμβει προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής. Με διάταξη του προέδρου του πρώτου τμήματος του Πρωτοδικείου της 5ης Δεκεμβρίου 2002 έγινε δεκτή η αίτηση παρεμβάσεως.

25 Με την από 2 Ιουλίου 2003 απόφαση του Πρωτοδικείου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε, από την 1η Οκτωβρίου 2003, στο τέταρτο τμήμα, στο οποίο ανατέθηκε, κατά συνέπεια, η υπόθεση.

26 Με κοινοποιηθέν στις 11 Μαρτίου 2004 μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας, το Πρωτοδικείο ρώτησε την Επιτροπή και τη FIFA για την ασφάλιση αστικής ευθύνης, καλύπτουσας τις επαγγελματικές πράξεις των πρακτόρων ποδοσφαιριστών, την αμοιβή τους και τα προβλεπόμενα στον τροποποιημένο κανονισμό ένδικα μέσα, και τον L. Piau για τα διαβήματά του προκειμένου να ασκήσει τη δραστηριότητα του πράκτορα ποδοσφαιριστών.

27 Η FIFA, η Επιτροπή και ο L. Piau απάντησαν στα ερωτήματα του Πρωτοδικείου με έγγραφα που παρελήφθησαν, αντιστοίχως, την 1η, στις 2 και στις 5 Απριλίου 2004.

28 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στα ερωτήματα του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 22ας Απριλίου 2004.

29 Ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

30 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

31 Η FIFA ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει την προσφυγή απαράδεκτη και εν πάση περιπτώσει αβάσιμη·

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

**Επί του παραδεκτού**

*Επιχειρήματα των διαδίκων*

32 Η FIFA αμφισβητεί το παραδεκτό της προσφυγής. Υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων δεν έχει έννομο συμφέρον, εφόσον, αφενός, ουδέποτε προέβη σε επίσημο διάβημα για να ασκήσει το επάγγελμα του πράκτορα ποδοσφαιριστών, αφετέρου, ο γαλλικός νόμος, εφαρμοστέος στην περίπτωσή του, είναι αυστηρότερος από την κανονιστική ρύθμιση της FIFA.

33 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι δεν προέβαλε ένσταση απαραδέκτου της προσφυγής, διότι έκρινε ότι ο L. Piau είχε δεσμούς με τον κόσμο του ποδοσφαίρου και επιθυμούσε να ασκήσει το επάγγελμα του πράκτορα ποδοσφαιριστών.

34 Ο L. Piau υποστηρίζει ότι η προσφυγή του, στρεφομένη κατά της αποφάσεως της Επιτροπής με την οποία απορρίφθηκε η καταγγελία του, είναι παραδεκτή. Ο L. Piau υποστηρίζει ότι επιθυμούσε να ασκήσει το επάγγελμα του πράκτορα ποδοσφαιριστών από το 1997 και ότι υπάρχουν αντιφάσεις μεταξύ των κανονισμών της FIFA και της γαλλικής νομοθεσίας.

*Εκτίμηση του Πρωτοδικείου*

35 Η Επιτροπή δεν προέβαλε ένσταση απαραδέκτου. Πάντως, η αίτηση παρεμβάσεως μπορεί να έχει ως αντικείμενο μόνον την υποστήριξη των αιτημάτων του ενός των διαδίκων (άρθρο 40, τελευταίο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, εφαρμοστέο στο Πρωτοδικείο δυνάμει του άρθρου 53 του εν λόγω Οργανισμού).

36 Επομένως, η FIFA δεν μπορεί παραδεκτώς να προβάλει ένσταση απαραδέκτου, την οποία δεν έχει προβάλει ο διάδικος υπέρ του οποίου έχει παρέμβει. Συνεπώς, το Πρωτοδικείο δεν υποχρεούται να εξετάσει τα συναφώς προβαλλόμενα επιχειρήματα (απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Μαρτίου 1993, C-313/90, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-1125, σκέψη 22).

37 Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 113 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το Πρωτοδικείο μπορεί οποτεδήποτε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το παραδεκτό για λόγους δημοσίας τάξεως, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προβάλλουν οι παρεμβαίνοντες (απόφαση του Πρωτοδικείου της 25ης Οκτωβρίου 1997, T-239/94, EISA κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1839, σκέψη 26).

38 Συνομολογείται ότι ο L. Piau είναι αποδέκτης αποφάσεως της Επιτροπής που κλείνει οριστικώς διαδικασία κινηθείσα βάσει του κανονισμού 17 και έχει νομοτύπως ασκήσει προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής. Η άρνηση εξακολουθήσεως της εν λόγω διαδικασίας και η απόρριψη καταγγελίας βλάπτουν τον καταγγέλλοντα ο οποίος, κατά πάγια νομολογία, πρέπει να διαθέτει ένδικο μέσο για να προστατεύσει τα έννομα συμφέροντά του (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 25ης Οκτωβρίου 1977, 26/76, Metro κατά Επιτροπής, Συλλογή 1977, σ. 1875, σκέψη 13, και του Πρωτοδικείου της 18ης Μαΐου 1994, Τ-37/92, BEUC και NCC κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-285, σκέψη 36). Το Δικαστήριο είχε επίσης κρίνει ότι τρίτη επιχείρηση, στην οποία η Επιτροπή είχε αναγνωρίσει έννομο συμφέρον να υποβάλει παρατηρήσεις στο πλαίσιο διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού 17, μπορεί παραδεκτώς να ασκήσει προσφυγή (απόφαση Metro κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, σκέψεις 6, 7 και 11 έως 13).

**Επί της ουσίας**

1. *Όσον αφορά την εξέταση της καταγγελίας*

*Επιχειρήματα των διαδίκων*

39 Πρώτον, ο L. Piau υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν τήρησε τις υποχρεώσεις που υπέχει κατά την εξέταση καταγγελίας κατατεθείσας δυνάμει του άρθρου 3 του κανονισμού 17. Πράγματι, ενώ η FIFA δεν της είχε κοινοποιήσει τον αρχικό κανονισμό, η Επιτροπή δεν έλαβε θέση ως προς την προσαφθείσα παράβαση και υπέθεσε ότι ο εν λόγω κανονισμός μπορεί να τύχει εξαιρέσεως. Η συμπεριφορά της αντίκειται στην καλή πίστη που πρέπει να διέπει τις σχέσεις των πολιτών και της Κοινότητας καθώς και στην αρχή της ασφαλείας δικαίου.

40 Δεύτερον, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν στοιχειοθέτησε και ούτε αιτιολόγησε την προσβαλλομένη απόφαση από απόψεως του άρθρου 82 ΕΚ, ενώ η καταγγελία του αφορούσε επίσης το άρθρο αυτό, όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τα έγγραφα της 31ης Ιανουαρίου και 30ής Μαρτίου 2001 που αντήλλαξε ο προσφεύγων με την Επιτροπή. Πάντως, η έρευνα δεν αφορούσε το άρθρο 82 ΕΚ το οποίο δεν αναφερόταν στην ανακοίνωση αιτιάσεων. Έτσι, η Επιτροπή καταχράστηκε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του L. Piau μη εξετάζοντας συναφώς την καταγγελία του.

41 Πρώτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η έλλειψη κοινοποιήσεως δεν σημαίνει ότι το μη κοινοποιηθέν μέτρο δεν είναι σύννομο από απόψεως κοινοτικού δικαίου.

42 Δεύτερον, η καθής υποστηρίζει ότι δεν υποχρεούνταν να στοιχειοθετήσει ή να αιτιολογήσει την απόφασή της από απόψεως του άρθρου 82 ΕΚ, το οποίο δεν αναφερόταν στην καταγγελία αλλά προβλήθηκε εκπροθέσμως (28 Σεπτεμβρίου 2001) από τον προσφεύγοντα, ενώ από κανένα άλλο στοιχείο δεν προέκυπτε παράβαση της διατάξεως αυτής.

43 Η FIFA υποστηρίζει ότι δεν χρειαζόταν η προσβαλλομένη απόφαση να είναι αιτιολογημένη από απόψεως του άρθρου 82 ΕΚ, το οποίο δεν αφορούσε την καταγγελία και προβλήθηκε εκπροθέσμως από τον προσφεύγοντα. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή, η οποία μπορούσε να απορρίψει την καταγγελία για τον λόγο και μόνον ελλείψεως κοινοτικού συμφέροντος, αιτιολόγησε επαρκώς την προσβαλλομένη απόφαση από απόψεως του άρθρου 82 ΕΚ.

*Εκτίμηση του Πρωτοδικείου*

44 Όσον αφορά, πρώτον, την εξέταση της καταγγελίας στο πλαίσιο του κανονισμού 17, υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή διαθέτει στον τομέα αυτό ευρεία εξουσία εκτιμήσεως (βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Μαρτίου 1999, C-119/97 P, Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-1341, σκέψεις 88 και 89).

45 Εν προκειμένω, ο L. Piau κατέθεσε, στις 23 Μαρτίου 1998, καταγγελία όσον αφορά τον κανονισμό της FIFA σχετικά με τη δραστηριότητα του πράκτορα ποδοσφαιριστών, συνταχθείσα συνοπτικώς, η οποία αφορούσε τα «άρθρα [49] επ. της Συνθήκης [ΕΚ] σχετικά με τον ελεύθερο ανταγωνισμό των παροχών υπηρεσιών» χωρίς να αναφέρεται, κατά τα λοιπά, στον κανονισμό 17. Η Επιτροπή, η οποία είχε επιληφθεί άλλης καταγγελίας για τον ίδιο κανονισμό (βλ. σκέψη 9 ανωτέρω), έκρινε ότι τα προβαλλόμενα γεγονότα έθεταν ορισμένα ζητήματα του δικαίου του ανταγωνισμού και θεώρησε την καταγγελία του L. Piau ως κατατεθείσα βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού 17.

46 Στη συνέχεια, η Επιτροπή διεξήγαγε τη διοικητική διαδικασία περί παραβάσεως που προβλέπεται σε θέματα ανταγωνισμού, πραγματοποιώντας έρευνα, απευθύνοντας, στις 19 Οκτωβρίου 1999, ανακοίνωση αιτιάσεων στη FIFA και προβαίνοντας, στις 24 Φεβρουαρίου 2000, στην ακρόαση των ενδιαφερομένων μερών. Συνομολογείται ότι η διαδικασία αυτή οδήγησε, οριστικώς, τη FIFA να εκδώσει, στις 10 Δεκεμβρίου 2000, τροποποιημένο κανονισμό σχετικά με τη δραστηριότητα του πράκτορα ποδοσφαιριστών. Η Επιτροπή, ικανοποιηθείσα από τις τροποποιήσεις που επέφερε η FIFA στον επίδικο κανονισμό, θεώρησε συνεπώς ότι δεν χρειάζεται να συνεχιστεί η διαδικασία, γεγονός το οποίο γνωστοποίησε στον L. Piau απευθύνοντάς του, στις 3 Αυγούστου 2001, έγγραφο βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού 2842/98, και, κατόπιν, απορρίπτοντας την καταγγελία του στις 15 Απριλίου 2002.

47 Έτσι, η Επιτροπή άσκησε νομοτύπως, από διαδικαστικής απόψεως, την εξουσία που της χορηγεί ο κανονισμός 17, ο οποίος ετύγχανε συνεπώς εφαρμογής, για την εξέταση καταγγελίας σε θέματα ανταγωνισμού, λαμβανομένου υπόψη του περιθωρίου εκτιμήσεως που διαθέτει στον τομέα αυτόν. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν παρέβη τις υποχρεώσεις της συναφώς. Το γεγονός ότι ο αρχικός κανονισμός δεν είχε κοινοποιηθεί στην Επιτροπή, δεν επηρεάζει το νομότυπο της διαδικασίας, η δε έλλειψη κοινοποιήσεως έχει ως μόνο αποτέλεσμα ότι στέρησε την Επιτροπή της δυνατότητας να λάβει απόφαση όσον αφορά, συγκεκριμένα, ενδεχόμενη εξαίρεση του κανονισμού κατ' εφαρμογήν του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ, εφόσον δεν είχε επιληφθεί συναφούς αιτήματος εκ μέρους της FIFA. Τέλος, ο προσφεύγων δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο με σκοπό να αποδείξει ότι η Επιτροπή, κατά την εξέταση της καταγγελίας του, δεν ενήργησε καλοπίστως ή παραβίασε την αρχή της ασφαλείας δικαίου.

48 Δεύτερον, όσον αφορά την εξέταση της καταγγελίας και την αιτιολόγηση της προσβαλλομένης αποφάσεως από απόψεως του άρθρου 82 ΕΚ, από τον φάκελο της υποθέσεως προκύπτει ότι η κατατεθείσα στις 23 Μαρτίου 1998 καταγγελία δεν ανέφερε το άρθρο 82 ΕΚ. Εντούτοις, ο L. Piau, στο από 28 Σεπτεμβρίου 2001 έγγραφό του, επισημαίνοντας, σε απάντηση στην κοινοποίηση της Επιτροπής βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού 2842/98, ότι εξακολουθούσε να ισχύει η καταγγελία του (βλ. σκέψη 21 ανωτέρω), επικαλούνταν τη διάταξη αυτή. Ο καταγγέλλων εξέθετε συναφώς ότι, σύμφωνα με την άποψή του, η υπόθεση δεν είχε εξεταστεί από απόψεως του άρθρου 82 ΕΚ ενώ η FIFA βρισκόταν σε κατάσταση καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσης και η Επιτροπή, σε έγγραφο της 30ής Μαρτίου 2001, είχε αναφέρει ότι η καταγγελία του αφορούσε κυρίως τα άρθρα 81 ΕΚ και 82 ΕΚ.

49 Ο προσφεύγων δεν μπορεί να επικαλεστεί την προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης επ' ευκαιρία των στοιχείων που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις για παροχή πληροφοριών που απηύθυνε η Επιτροπή στη FIFA, στις 11 Νοεμβρίου 1998 και στις 19 Ιουλίου 1999, οι οποίες αναφέρονταν στο ενδεχόμενο υπάρξεως παραβάσεων των άρθρων 81 ΕΚ και 82 ΕΚ. Τα εν λόγω στοιχεία δεν μπορούν να εξομοιωθούν με συγκεκριμένες διασφαλίσεις που δημιούργησαν στον προσφεύγοντα βάσιμες ελπίδες (βλ., παραδείγματος χάρη, απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Νοεμβρίου 2000, T-485/93, T-491/93, T-494/93 και T-61/98, Dreyfus κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-3659, σκέψη 85). Εξάλλου, στη συνέχεια, η Επιτροπή, στην κοινοποίηση αιτιάσεων της 19ης Οκτωβρίου 1999, δεν διαπίστωσε παραβάσεις από απόψεως του άρθρου 82 ΕΚ, αλλά μόνον από απόψεως του άρθρου 81 ΕΚ.

50 Η Επιτροπή δεν μπορεί να προβάλει ότι η καθυστερημένη μνεία εκ μέρους του προσφεύγοντος του άρθρου 82 ΕΚ κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας την απαλλάσσει από την εξέταση και αιτιολόγηση της προσβαλλομένης αποφάσεως συναφώς. Πράγματι, ενόσω η διοικητική διαδικασία δεν είχε τελειώσει και δεν είχε ληφθεί απόφαση επί της καταγγελίας του L. Piau, η Επιτροπή μπορούσε ακόμη να πραγματοποιήσει νέες έρευνες αν είχαν προβληθεί νέες αιτιάσεις, η εκτίμηση της λυσιτέλειας των οποίων εναπόκειται στην Επιτροπή.

51 Αντιθέτως, καθόσον η Επιτροπή, αφού εξέτασε τα πραγματικά και νομικά στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 82 ΕΚ, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η

διερεύνηση της καταγγελίας συναφώς θα ήταν αδικαιολόγητη ή περιττή, δεν υποχρεούνταν να ακολουθήσει την εξέταση συναφώς (απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Ιανουαρίου 1995, Τ-74/92, Ladbroke κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-115, σκέψη 60).

52 Όσον αφορά την αιτιολόγηση της αποφάσεως από απόψεως του άρθρου 82 ΕΚ, η προσβαλλομένη απόφαση αναφέρει ότι τα σχόλια του L. Piau ως προς τη διάταξη αυτή «είναι ασαφή όσον αφορά την αγορά όπου η FIFA έχει δεσπόζουσα θέση και την προβαλλομένη κατάχρηση». Η απόφαση εκθέτει ότι η FIFA δεν δρα στην αγορά παροχής συμβουλών [στους ποδοσφαιριστές], στην οποία δρουν οι πράκτορες ποδοσφαιριστών, και καταλήγει ότι «το άρθρο 82 ΕΚ δεν τυγχάνει εφαρμογής στην προκειμένη περίπτωση όπως προβάλλει ο καταγγέλλων». Υπό τις περιστάσεις της προκειμένης υποθέσεως, τα στοιχεία αυτά πληρούν την υποχρέωση αιτιολογίας που έχει η Επιτροπή (προαναφερθείσα απόφαση Ladbroke κατά Επιτροπής, σκέψη 60).

53 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο L. Piau δεν υποστηρίζει βασίμως ότι η Επιτροπή παρέβη τις υποχρεώσεις που της επιβάλλονται κατά την εξέταση της καταγγελίας που είχε υποβάλει ο L. Piau. Κατά συνέπεια, οι λόγοι ακυρώσεως που προέβαλε συναφώς ο προσφεύγων πρέπει να απορριφθούν.

2. *Όσον αφορά το κοινοτικό συμφέρον*

*Επιχειρήματα των διαδίκων*

54 Ο L. Piau ισχυρίζεται ότι η καταγγελία του παρουσιάζει κοινοτικό συμφέρον. Πράγματι, η αγορά είναι «διασυνοριακής φύσεως», δεν καταργήθηκαν οι πλέον σημαντικοί περιορισμοί του αρχικού κανονισμού και ο τροποποιημένος κανονισμός

δεν μπορεί να αποτελέσει το αντικείμενο εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ. Τα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα παραμένουν, διότι πράκτορες που έχουν λάβει άδεια υπό τον αρχικό κανονισμό διατηρούν τα μερίδια αγοράς που έχουν αποκτήσει. Εξάλλου, το άρθρο 82 ΕΚ τυγχάνει εφαρμογής. Τέλος, ο L. Piau δεν μπορεί να τύχει πρόσφορης προστασίας ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

55 Πρώτον, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η Επιτροπή εκτίμησε εσφαλμένα τον κανονισμό της FIFA όσον αφορά τη δραστηριότητα των πρακτόρων ποδοσφαιριστών. Η υποχρέωση, σε συνδυασμό με την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παραβάσεώς της, να τηρούνται οι κανονισμοί της FIFA αποτελεί εμπόδιο στον «ελεύθερο ανταγωνισμό των παροχών υπηρεσιών» και στην ελευθερία εγκαταστάσεως και στερεί την πρόσβαση στην αγορά σε κάθε πράκτορα ποδοσφαιριστών ο οποίος δεν έχει λάβει άδεια. Η διάταξη του τροποποιημένου κανονισμού σχετικά με την αμοιβή του πράκτορα ποδοσφαιριστών αναλύεται σε καθορισμένη επιβεβλημένη τιμή που περιορίζει τον ανταγωνισμό. Η επιβολή τυποποιημένης συμβάσεως παραβιάζει την ελευθερία των συμβάσεων, και η υποχρέωση που επιβάλλεται σε εθνική ένωση να αποστέλλει αντίγραφο της συμβάσεως στη FIFA δεν διασφαλίζει την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Ο συνημμένος στον εν λόγω κανονισμό κώδικας δεοντολογίας επιτρέπει τις αυθαιρεσίες. Ο τροποποιημένος κανονισμός δεν συνάδει με τη γαλλική νομοθεσία περί του επαγγέλματος· η γαλλική ποδοσφαιρική ομοσπονδία έχει εντούτοις αναγνωρίσει την υπεροχή του κανονισμού αυτού και έχει χορηγήσει άδειες κατά παράβαση της εθνικής νομοθεσίας. Ο τροποποιημένος κανονισμός απαγορεύει επίσης την προσφυγή ενώπιον δικαστηρίων του κοινού δικαίου.

56 Δεύτερον, ο L. Piau ισχυρίζεται ότι ο τροποποιημένος κανονισμός δεν μπορεί να τύχει εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ, εφόσον δεν πληρούται καμία από τις προϋποθέσεις της διατάξεως αυτής. Οι περιορισμοί δεν είναι ούτε αναγκαίοι, ούτε προσαρμοσμένοι, ούτε ανάλογοι. Αντιθέτως, ο εν λόγω κανονισμός καταργεί κάθε ανταγωνισμό, εφόσον μόνον η FIFA μπορεί να χορηγεί άδεια. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, πέραν του προβαλλομένου σκοπού προστασίας των ποδοσφαιριστών και προσδόσεως ήθους στο επάγγελμα του πράκτορα ποδοσφαιριστών, η αληθής βούληση της FIFA είναι ο πλήρης έλεγχος του επαγγέλματος του πράκτορα ποδοσφαιριστών κατά παράβαση του δικαιώματος της επαγγελματικής ελευθερίας και της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων. Ο L. Piau ισχυρίζεται επίσης ότι «ο ιδιαίτερος χαρακτήρας του αθλητισμού», που επιτρέπει την παρέκκλιση από το κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού, δεν μπορεί να προβληθεί εν προκειμένω, επειδή η επίδικη δραστηριότητα δεν συνδέεται άμεσα με τον αθλητισμό.

57 Τρίτον, ο L. Piau υποστηρίζει ότι η FIFA βρίσκεται σε δεσπόζουσα θέση στην «αγορά του ποδοσφαίρου» και καταχράται τη δεσπόζουσα θέση της στη συναφή αγορά των υπηρεσιών που παρέχουν οι πράκτορες ποδοσφαιριστών. Η FIFA είναι ένωση επιχειρήσεων και ο τροποποιημένος κανονισμός συνιστά απόφαση ενώσεως επιχειρήσεων. Εκπροσωπώντας τα συμφέροντα όλων των αγοραστών, η FIFA δρα ως μονοψώνιο, μοναδικός αγοραστής που επιβάλλει τους όρους του στους προσφέροντες υπηρεσίες. Η κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης προκύπτει από τις υποχρεωτικές διατάξεις του κανονισμού. Οι εγκεκριμένοι πράκτορες ποδοσφαιριστών κατέχουν επίσης, από κοινού, συλλογική δεσπόζουσα θέση, την οποία καταχρώνται μέσω των κανονισμών της FIFA. Η αγορά των παροχών των υπηρεσιών των πρακτόρων ποδοσφαιριστών επιφυλάσσεται στα μέλη της ενώσεως επιχειρήσεων και στους μη εγκεκριμένους πράκτορες απαγορεύεται η πρόσβαση.

58 Τέταρτον, ο L. Piau υποστηρίζει ότι ο τροποποιημένος κανονισμός, εξαρτώντας την πρόσβαση στο επάγγελμα του πράκτορα ποδοσφαιριστών από την κτήση άδειας, εμποδίζει την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών καθώς και το δικαίωμα της επαγγελματικής ελευθερίας. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η FIFA δεν μπορεί νομοτύπως να ρυθμίζει κανονιστικώς οικονομική δραστηριότητα και η Επιτροπή τής έχει έτσι προσδώσει σιωπηρώς εξουσία να ρυθμίζει κανονιστικώς δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών κατά παράβαση των αρμοδιοτήτων που έχουν χορηγηθεί στα κράτη μέλη.

59 Η Επιτροπή υποστηρίζει, κυρίως, ότι δεν υφίσταται κοινοτικό συμφέρον δικαιολογούν την εξακολούθηση της διαδικασίας, ότι ορθώς απορρίφθηκε η καταγγελία για τον λόγο αυτό και ότι η προσφυγή του L. Piau δεν είναι, ως εκ τούτου, βάσιμη. Η «διασυνοριακή φύση» της αγοράς δεν συνεπάγεται οπωσδήποτε κοινοτικό συμφέρον. Οι πλέον σημαντικοί περιορισμοί έχουν καταργηθεί στον τροποποιημένο κανονισμό. Τα αποτελέσματα του αρχικού κανονισμού που ενδεχομένως εξακολουθούν να ισχύουν αναλύονται ως μεταβατικά μέτρα που διασφαλίζουν τα κεκτημένα δικαιώματα των πρακτόρων που έχουν λάβει άδεια υπό το παλαιό σύστημα. Το γεγονός ότι μια καταγγελία στρέφεται κατά μιας προβαλλομένης καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσης δεν μπορεί από μόνο του να καταλήξει στην ύπαρξη κοινοτικού συμφέροντος. Αντίθετα προς ό,τι ισχυρίζεται, ο προσφεύγων δεν εμποδίζεται να προσφύγει ενώπιον των δικαστηρίων του κοινού δικαίου.

60 Επικουρικώς, η Επιτροπή υποστηρίζει, πρώτον, ότι η επιχειρηματολογία του προσφεύγοντος, θεμελιωθείσα σε διατάξεις άσχετες προς το δίκαιο του ανταγωνισμού, είναι απαράδεκτη ή αβάσιμη, εφόσον δεν απορρέει από τον κανονισμό 17, ούτε από άλλη νομική θεμελίωση, η δυνατότητα να στραφεί κατά ενώσεως επιχειρήσεων επί άλλων βάσεων πλην της τηρήσεως των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού. Η Επιτροπή προβάλλει εξάλλου ότι το κοινοτικό δίκαιο δέχεται την αναγνώριση των κεκτημένων δικαιωμάτων και οι φόβοι του προσφεύγοντος όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων δεν είναι βάσιμοι. Η Επιτροπή εκθέτει ότι, εφόσον η οργάνωση του επαγγέλματος του πράκτορα ποδοσφαιριστών δεν έχει αποτελέσει το αντικείμενο εναρμονίσεως σε κοινοτικό επίπεδο, ο κανονισμός της FIFA, ο οποίος καθορίζει συναφώς τις προϋποθέσεις προσβάσεως κατά ενιαίο τρόπο σε παγκόσμιο επίπεδο, δεν δύναται να περιορίσει την ελεύθερη κυκλοφορία των πρακτόρων ποδοσφαιριστών.

61 Δεύτερον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι δεν εκτίμησε εσφαλμένως την επίδικη κανονιστική ρύθμιση, η οποία σκοπεί πράγματι την προστασία των ποδοσφαιριστών και τη διασφάλιση της ιδιότητας των πρακτόρων. Το σύστημα χορηγήσεως αδειών επιβάλλει, ελλείψει εσωτερικής οργανώσεως του επαγγέλματος, ποιοτικούς περιορισμούς οι οποίοι είναι δικαιολογημένοι, απαραίτητοι και ανάλογοι. Εξάλλου, οι κύριοι περιορισμοί καταργήθηκαν, όσον αφορά ειδικότερα τις προϋποθέσεις προσβάσεως στο επάγγελμα και τις λεπτομέρειες εξετάσεως. Ο τροποποιημένος κανονισμός είναι ανάλογος προς τους επιδιωκομένους σκοπούς και λαμβάνει υπόψη την ιδιαιτερότητα του αθλήματος. Η διάταξη σχετικά με την αμοιβή του πράκτορα θέτει απλώς επικουρικό κανόνα αφήνοντας ευρύ περιθώριο ελευθερίας στα μέρη. Η τυποποιημένη σύμβαση δεν εμποδίζει την ελευθερία των μερών και ο περιορισμός της διάρκειας της συμβάσεως σε δύο έτη ευνοεί τον ανταγωνισμό. Η προβαλλομένη απαγόρευση προσφυγής ενώπιον των δικαστηρίων του κοινού δικαίου δεν αποδείχθηκε. Οι δεοντολογικοί κανόνες, οι οποίοι μπορούν να δικαιολογηθούν από το γενικό συμφέρον, είναι ανάλογοι και συνάδουν προς το κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού. Τέλος, ο υποχρεωτικός χαρακτήρας του κανονισμού και οι κυρώσεις που προβλέπει είναι συμφυείς με την ύπαρξη κανονιστικής ρυθμίσεως.

62 Τρίτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο τροποποιημένος κανονισμός πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ για να τύχει εξαιρέσεως. Οι περιορισμοί που συνεπάγεται, οι οποίοι δικαιολογούνται από τη μέριμνα προσδόσεως ήθους και επαγγελματισμού, είναι ανάλογοι. Ο ανταγωνισμός δεν καταργείται. Η ίδια η ύπαρξη κανονισμού ευνοεί την καλύτερη λειτουργία της αγοράς και συνιστά επομένως οικονομική πρόοδο.

63 Τέταρτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το άρθρο 82 ΕΚ, το οποίο αφορά μόνον τις οικονομικές δραστηριότητες, δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής στην παρούσα υπόθεση η οποία αφορά αμιγώς κανονιστική δραστηριότητα. Η FIFA δεν μπορεί να χαρακτηρισθεί ούτε ως «οικονομική δύναμη» ούτε ως μονοψώνιο και δεν αποδείχθηκε καμία κατάχρηση στη συναφή αγορά της «αγοράς του ποδοσφαίρου». Η FIFA δεν αντιπροσωπεύει τα οικονομικά συμφέροντα ομίλων και ποδοσφαιριστών. Οι εγκεκριμένοι πράκτορες ποδοσφαιριστών δεν συνιστούν ιδιαίτερα συγκεντρωτικό επάγγελμα, δεν έχουν διαρθρωτικούς δεσμούς, και συνεπώς δεν καταχρώνται συλλογική δεσπόζουσα θέση. Αντιθέτως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η FIFA είναι ένωση επιχειρήσεων και ο επίδικος κανονισμός είναι απόφαση ενώσεως επιχειρήσεων.

64 Η FIFA ισχυρίζεται πρώτον, ότι η Επιτροπή ορθώς απέρριψε την καταγγελία του L. Piau λόγω ελλείψεως κοινοτικού συμφέροντος. Οι περιοριστικές διατάξεις που εξακολουθούν να ισχύουν στον τροποποιημένο κανονισμό διώκουν την επίτευξη ποιοτικής φύσεως σκοπών. Οι εν λόγω διατάξεις δεν περιλαμβάνουν περιορισμούς που απαγορεύονται από το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ και δικαιολογούνται βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ. Τα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα τα οποία προδήλως εξακολουθούν να ισχύουν, δεν είναι το αποτέλεσμα του επίδικου κανονισμού αλλά της δραστηριότητας των πρακτόρων. Η «διασυνοριακή φύση» της αγοράς δεν έχει επιπτώσεις στο κοινοτικό συμφέρον που μπορεί να έχει μια υπόθεση.

65 Δεύτερον, η FIFA υποστηρίζει ότι ο τροποποιημένος κανονισμός δεν μπορεί να χαρακτηρισθεί ως απόφαση ενώσεως επιχειρήσεων εφόσον οι επαγγελματικοί όμιλοι, που μπορούν να θεωρηθούν ως επιχειρήσεις, συνιστούν απλώς μειονότητα των μελών εθνικών ενώσεων, οι οποίες συνιστούν τα μέλη της διεθνούς οργανώσεως. Οι θεπιζόμενοι από τη FIFA κανονισμοί δεν εκφράζουν επομένως τη βούληση των επαγγελματικών ομίλων. Ο τροποποιημένος κανονισμός δεν περιλαμβάνει σημαντικούς περιορισμούς του ανταγωνισμού. Οι λεπτομέρειες αποκτήσεως της αδείας είναι στο εξής ικανοποιητικές. Η επαγγελματική ασφάλιση, σε αντικειμενικώς καθορισθέν ποσό, είναι ο κατάλληλος τρόπος διακανονισμού των διαφορών. Οι διατάξεις σχετικά με την αμοιβή του πράκτορα δεν μπορούν να εξομοιωθούν με διατάξεις καθορισμού τιμών. Η τυποποιημένη σύμβαση περιλαμβάνει κλασικές διατάξεις και ουδόλως θίγει την προστασία της ιδιωτικής ζωής. Οι δεοντολογικοί κανόνες, οι διατάξεις περί επιβολής κυρώσεων και το σύστημα διακανονισμού των διαφορών δεν αντίκεινται στο άρθρο 81 ΕΚ.

66 Τρίτον, η FIFA ισχυρίζεται ότι ο τροποποιημένος κανονισμός μπορεί να αποτελέσει το αντικείμενο εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ. Ο εν λόγω κανονισμός είναι αναγκαίος ελλείψει οργανώσεως του επαγγέλματος και εθνικών νομοθεσιών, και λόγω του γεγονότος της παγκόσμιας διαστάσεως του ποδοσφαίρου. Ευνοεί τον επαγγελματισμό και την πρόσδοση ήθους στη δραστηριότητα των πρακτόρων ποδοσφαιριστών, ο αυξάνων αριθμός των οποίων αποδεικνύει ότι η επίδικη κανονιστική ρύθμιση δεν έχει περιοριστικό χαρακτήρα.

67 Τέταρτον, η FIFA υποστηρίζει ότι το άρθρο 82 ΕΚ δεν τυγχάνει εφαρμογής και ότι δεν διέπραξε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης. Η FIFA υποστηρίζει ότι δεν είναι ένωση επιχειρήσεων και ισχυρίζεται ότι, ασκώντας την εν προκειμένω επίδικη κανονιστική εξουσία της, δεν ασκεί οικονομικές δραστηριότητες. Η FIFA εκθέτει ότι ο προσφεύγων ουδέποτε επικαλέστηκε την «αγορά του ποδοσφαίρου» κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας και το γεγονός ότι η FIFA ασκεί κανονιστική εξουσία επί των οικονομικών παραγόντων μιας συγκεκριμένης αγοράς δεν σημαίνει ότι δρα στην αγορά αυτή, κατά μείζονα λόγο δε ότι κατέχει δεσπόζουσα θέση στην εν λόγω αγορά. Εξάλλου, η αγορά παροχής συμβουλών που σκοπείται εν προκειμένω δεν είναι συναφής με καμία αγορά όπου δρα η FIFA. Περαιτέρω, η κατάσταση της FIFA δεν μπορεί να χαρακτηρισθεί ως μονοψώνιο, διότι η FIFA δεν εκπροσωπεί ούτε τους ομίλους ούτε τους ποδοσφαιριστές στις σχέσεις τους με τους πράκτορες. Οι εγκεκριμένοι πράκτορες δεν έχουν περαιτέρω συλλογική δεσπόζουσα θέση, την οποία καταχρώνται μέσω της κανονιστικής ρυθμίσεως της FIFA.

*Εκτίμηση του Πρωτοδικείου*

Επί της φύσεως του κανονισμού της FIFA όσον αφορά τη δραστηριότητα των πρακτόρων ποδοσφαιριστών

68 Η Επιτροπή, χωρίς να χαρακτηρίζει από απόψεως κοινοτικού δικαίου ούτε τη φύση του κανονισμού σχετικά με τη δραστηριότητα των πρακτόρων ποδοσφαιριστών ούτε τη FIFA ως συντάκτη του εν λόγω κανονισμού, εξέτασε, στην προσβαλλομένη απόφαση, την καταγγελία του L. Piau από απόψεως των κοινοτικών κανόνων

ανταγωνισμού, ειδικότερα του άρθρου 81 ΕΚ. Πάντως, η διάταξη αυτή και οι εξουσίες που έχουν χορηγηθεί στην Επιτροπή για να εξασφαλίζει την τήρησή τους αφορούν αποφάσεις, συμφωνίες ή πρακτικές που προκύπτουν από επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, το δε κοινοτικό δίκαιο τυγχάνει εφαρμογής μόνο καθόσον οι εν λόγω πράξεις ή συμπεριφορές και οι συντάκτες τους εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διατάξεως αυτής. Στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, η Επιτροπή ανέφερε ότι, σύμφωνα με την άποψή της, η FIFA αποτελεί ένωση επιχειρήσεων και ο επίδικος κανονισμός απόφαση ενώσεως επιχειρήσεων, επιβεβαιώνοντας έτσι την ανάλυση στην οποία προέβη στην ανακοίνωση αιτιάσεων, ανάλυση με την οποία συντάσσεται ο L. Piau, αλλά αμφισβητεί η FIFA.

69 Όσον αφορά, πρώτον, την έννοια της ενώσεως επιχειρήσεων, και χωρίς να χρειάζεται να ληφθεί απόφαση επί του παραδεκτού της επιχειρηματολογίας της παρεμβαίνουσας, η οποία αντικρούει ό,τι υποστηρίζει ο διάδικος υπέρ του οποίου παρεμβαίνει, συνομολογείται ότι η FIFA έχει ως μέλη εθνικές ενώσεις που συγκεντρώνουν ομίλους για τους οποίους η πρακτική του ποδοσφαίρου συνιστά οικονομική δραστηριότητα. Οι εν λόγω ποδοσφαιρικοί όμιλοι είναι, κατά συνέπεια, επιχειρήσεις υπό την έννοια του άρθρου 81 ΕΚ και οι εθνικές ενώσεις που τις συγκεντρώνουν αποτελούν ενώσεις επιχειρήσεων υπό την έννοια της ιδίας διατάξεως.

70 Το γεγονός ότι οι εθνικές ενώσεις συγκεντρώνουν τους καλούμενους ερασιτεχνικούς ομίλους μαζί με τους καλούμενους επαγγελματικούς ομίλους δεν δύναται να θέσει σε αμφισβήτηση την εκτίμηση αυτή. Συναφώς, επισημαίνεται ότι ο μονομερής χαρακτηρισμός, από μια ένωση ή αθλητική ομοσπονδία, αθλητών ή ομίλων ως «ερασιτεχνών» δεν δύναται καθαυτή να αποκλείσει ότι οι εν λόγω αθλητές ή όμιλοι ασκούν οικονομικές δραστηριότητες υπό την έννοια του άρθρου 2 ΕΚ (βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Απριλίου 2000, C-51/96 και C-191/97, Deliège, Συλλογή 2000, σ. I-2549, σκέψη 46).

71 Εξάλλου, οι εθνικές ενώσεις, οι οποίες, σύμφωνα με τα καταστατικά της FIFA, υποχρεούνται να συμμετάσχουν στις αθλητικές συναντήσεις που διοργανώνει η FIFA, πρέπει να της καταβάλλουν ένα ποσοστό επί τοις εκατό των ακαθαρίστων εσόδων κάθε διεθνούς συναντήσεως και αναγνωρίζονται, από τα ίδια καταστατικά,

με τη FIFA, ως ιδιοκτήτες των αποκλειστικών δικαιωμάτων εκπομπής και μεταδόσεως των εν λόγω αθλητικών εκδηλώσεων, και ασκούν επίσης βάσει αυτού οικονομική δραστηριότητα (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Νοεμβρίου 1994, Τ-46/92, Scottish Football κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-1039). Κατά συνέπεια, οι εθνικές ενώσεις συνιστούν επίσης επιχειρήσεις υπό την έννοια του άρθρου 81 ΕΚ.

72 Εφόσον οι εθνικές ενώσεις συνιστούν ενώσεις επιχειρήσεων και επίσης, λόγω των οικονομικών δραστηριοτήτων που ασκούν, επιχειρήσεις, η FIFA, ένωση που συγκεντρώνει τις εθνικές ενώσεις, συνιστά επίσης ένωση επιχειρήσεων υπό την έννοια του άρθρου 81 ΕΚ. Πράγματι, η εν λόγω διάταξη εφαρμόζεται στις ενώσεις στο μέτρο που η ίδια τους η δραστηριότητα ή η δραστηριότητα των επιχειρήσεων που προσχωρούν σ' αυτές σκοπεί τη δημιουργία των αποτελεσμάτων τα οποία το άρθρο αφορά (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Μαΐου 1975, 71/74, Frubo κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1975, σ. 181, σκέψη 30). Το νομικό πλαίσιο στο οποίο λαμβάνονται οι αποφάσεις επιχειρήσεων καθώς και ο νομικός χαρακτηρισμός που δίνεται στο πλαίσιο αυτό από τις διάφορες εθνικές έννομες τάξεις δεν επηρεάζουν τη δυνατότητα εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού (απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Ιανουαρίου 1985, 123/83, BNIC, Συλλογή 1985, σ. 391, σκέψη 17).

73 Δεύτερον, όσον αφορά την έννοια της αποφάσεως ενώσεως επιχειρήσεων, από τον φάκελο της υποθέσεως προκύπτει ότι η δραστηριότητα του πράκτορα ποδοσφαιριστών έχει ως αντικείμενο, σύμφωνα με την ίδια τη διατύπωση του τροποποιημένου κανονισμού, να «φέρνει σε επαφή τακτικώς και έναντι αντιπαροχής έναν ποδοσφαιριστή ή και έναν όμιλο προκειμένου να συναφθεί σύμβαση εργασίας ή δύο ομίλους προκειμένου να συναφθεί σύμβαση μεταγραφής». Κατά συνέπεια, πρόκειται για οικονομική δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών που δεν εμπίπτει στην εξειδίκευση του τομέα του αθλητισμού όπως καθορίζεται από τη νομολογία (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1976, 13/76, Donà, Συλλογή τόμος 1976, σ. 507, σκέψεις 14 και 15· της 15ης Δεκεμβρίου 1995, C-415/93, Bosman, Συλλογή 1995, σ. I-4921, σκέψη 127· Deliège, προαναφερθείσα, σκέψεις 64 και 69, και της 13ης Απριλίου 2000, C-176/96, Lehtonen και Castors Braine, Συλλογή 2000, σ. I-2681, σκέψεις 53 έως 60).

74 Αφενός, ο κανονισμός σχετικά με τις δραστηριότητες των πρακτόρων ποδοσφαιριστών εκδόθηκε από τη FIFA βάσει της δικής της εξουσίας και όχι δυνάμει των κανονιστικών εξουσιών που της έχουν χορηγηθεί από δημόσιες αρχές στο πλαίσιο

αναγνωρισμένης αποστολής γενικού συμφέροντος με σκοπό την αθλητική δραστηριότητα (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Φεβρουαρίου 2002, C-309/99, Wouters κ.λπ., Συλλογή 2002, σ. I-1577, σκέψεις 68 και 69). Ο εν λόγω κανονισμός δεν εμπίπτει περαιτέρω στην ελευθερία εσωτερικής οργανώσεως των αθλητικών ενώσεων (προαναφερθείσες αποφάσεις Bosman, σκέψη 81, και Deliège, σκέψη 47).

75 Αφετέρου, ο εν λόγω κανονισμός είναι υποχρεωτικός για τις εθνικές ενώσεις μέλη της FIFA, οι οποίες υποχρεούνται να θεσπίζουν ανάλογους κανονισμούς που εγκρίνονται κατόπιν από τη FIFA, καθώς και για τους ομίλους, τους ποδοσφαιριστές και τους πράκτορες ποδοσφαιριστών, εκφράζει δε τη βούληση της FIFA να συντονίσει τη συμπεριφορά των μελών της όσον αφορά τη δραστηριότητα των πρακτόρων ποδοσφαιριστών. Κατά συνέπεια, αποτελεί απόφαση ενώσεως επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Ιανουαρίου 1987, 45/85, Verband der Sachversicherer κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 405, σκέψεις 29 έως 32, και Wouters κ.λπ., προαναφερθείσα, σκέψη 71) η οποία υπόκειται στην τήρηση των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού εφόσον η απόφαση αυτή έχει αποτελέσματα εντός της Κοινότητας.

76 Όσον αφορά τη νομιμοποίηση, την οποία αμφισβητεί ο προσφεύγων, της FIFA να θεσπίζει τέτοιον κανονισμό, που δεν έχει αθλητικό σκοπό αλλά διέπει οικονομική δραστηριότητα, η οποία είναι συναφής προς την επίδικη αθλητική δραστηριότητα και αφορά θεμελιώδεις ελευθερίες, μπορεί πράγματι να αναρωτηθεί κανείς ως προς την κανονιστική εξουσία που χορηγείται σε ιδιωτική οργάνωση όπως η FIFA, ο πρώτος καταστατικός σκοπός της οποίας είναι η προώθηση του ποδοσφαίρου (βλ. σκέψη 2 ανωτέρω) από απόψεως των κοινών στα κράτη μέλη αρχών, επί των οποίων θεμελιούται η Ευρωπαϊκή Ένωση.

77 Πράγματι, η ίδια η αρχή της κανονιστικής ρυθμίσεως οικονομικής δραστηριότητας που δεν αφορά ούτε τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του αθλητισμού ούτε την ελευθερία εσωτερικής οργανώσεως των αθλητικών ενώσεων, από οργανισμό ιδιωτικού δικαίου, ο οποίος δεν διαθέτει καμιά εξουσιοδότηση δημόσιας αρχής προς τούτο, όπως η FIFA, δεν μπορεί εκ προοιμίου να θεωρηθεί ως συμβατή με το κοινοτικό δίκαιο, προκειμένου συγκεκριμένα για τον σεβασμό που οφείλεται στις πολιτικές και οικονομικές ελευθερίες.

78 Τέτοιου είδους κανονιστική ρύθμιση, η οποία εμπίπτει στην οργάνωση οικονομικής δραστηριότητας και αφορά θεμελιώδεις ελευθερίες, εναπόκειται καταρχήν στην αρμοδιότητα των δημοσίων αρχών. Παρ' όλα αυτά, στο πλαίσιο της παρούσας διαφοράς, ενόψει της σχεδόν πλήρους ελλείψεως εθνικών κανονιστικών ρυθμίσεων, η ασκουμένη από τη FIFA κανονιστική αρμοδιότητα μπορεί να εξετασθεί μόνον καθόσον θίγει τους κανόνες ανταγωνισμού από της απόψεως των οποίων πρέπει να εκτιμηθεί η νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως, χωρίς να μπορούν να αποτελέσουν στην παρούσα υπόθεση το αντικείμενο δικαστικού ελέγχου οι θεωρήσεις σχετικά με τη νομική βάση που επιτρέπει στη FIFA να ασκεί κανονιστική δραστηριότητα, όσο σημαντικές και αν είναι.

79 Πράγματι, η παρούσα προσφυγή αφορά τη νομιμότητα αποφάσεως που έλαβε η Επιτροπή κατόπιν διαδικασίας που κινήθηκε βάσει καταγγελίας, κατατεθείσας δυνάμει του κανονισμού 17, για την εξέταση της οποίας η Επιτροπή δεν μπορούσε να θέσει σε εφαρμογή άλλες εξουσίες πλην αυτών που διαθέτει στο εν λόγω πλαίσιο. Ο δικαστικός έλεγχος οριοθετείται οπωσδήποτε στους κανόνες του ανταγωνισμού και στην εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τις επιπτώσεις του κανονισμού της FIFA στον ανταγωνισμό. Ο εν λόγω έλεγχος μπορεί συνεπώς να εκτείνεται στην τήρηση των άλλων διατάξεων της συνθήκης μόνον στο μέτρο που η ενδεχόμενη παραβίασή τους συνιστά συνακόλουθη παραβίαση κανόνων του ανταγωνισμού. Ο έλεγχος αυτός μπορεί περαιτέρω να αφορά την ενδεχόμενη προσβολή των θεμελιωδών αρχών μόνο στην περίπτωση που η εν λόγω προσβολή ερμηνευθεί ως παραβίαση των κανόνων του ανταγωνισμού.

Επί της εκτιμήσεως του κοινοτικού συμφέροντος της καταγγελίας

80 Με την προσβαλλομένη απόφαση απορρίπτεται η καταγγελία του L. Piau λόγω ελλείψεως κοινοτικού συμφέροντος προς εξακολούθηση της διαδικασίας. Υπενθυμίζεται ότι, αφενός, η εκτίμηση του κοινοτικού συμφέροντος καταγγελίας στον τομέα του ανταγωνισμού εξαρτάται από το πραγματικό και νομικό πλαίσιο κάθε περιπτώσεως, που μπορούν να διαφέρουν ουσιωδώς από τη μια υπόθεση στην άλλη, και όχι από προκαθορισμένα κριτήρια υποχρεωτικής εφαρμογής (βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 79 και 80).

Αφετέρου, η Επιτροπή, στην οποία έχει ανατεθεί με το άρθρο 85, παράγραφος 1, ΕΚ η αποστολή να μεριμνά για την εφαρμογή των άρθρων 81 ΕΚ και 82 ΕΚ, καλείται να καθορίσει και να θέσει σε εφαρμογή την κοινοτική πολιτική ανταγωνισμού και διαθέτει προς τούτο διακριτική εξουσία κατά την εξέταση των καταγγελιών. Η συναφής διακριτική εξουσία δεν είναι εντούτοις απεριόριστη και η Επιτροπή πρέπει να εκτιμά σε κάθε περίπτωση τη σοβαρότητα των παραβιάσεων του ανταγωνισμού και την εξακολούθηση των αποτελεσμάτων τους (βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 88, 89, 93 και 95).

81 Εξάλλου, ο έλεγχος που ασκεί ο κοινοτικός δικαστής επί της ασκήσεως, εκ μέρους της Επιτροπής, της διακριτικής ευχέρειας που της αναγνωρίζεται συναφώς δεν πρέπει να τον οδηγεί να αντικαταστήσει την εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με την ύπαρξη κοινοτικού συμφέροντος με τη δική του, αλλά αποσκοπεί στο να ελεγχθεί αν η επίδικη απόφαση στηρίζεται σε ανακριβή πραγματικά περιστατικά, πάσχει από νομική πλάνη ή από πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως ή από κατάχρηση εξουσίας (απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Φεβρουαρίου 2001, Τ-115/99, SEP κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-691, σκέψη 34).

82 Εν προκειμένω, τρεις κατηγορίες στοιχείων θεμελιώνουν την εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά την έλλειψη κοινοτικού συμφέροντος, ήτοι η κατάργηση των σημαντικότερων περιορισμών που περιλαμβάνονται στον αρχικό κανονισμό, η δυνατότητα χορηγήσεως εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ των διατάξεων του τροποποιημένου κανονισμού και το μη εφαρμόσιμο του άρθρου 82 ΕΚ.

— Όσον αφορά την κατάργηση των σημαντικότερων περιορισμών που περιλαμβάνονταν στον αρχικό κανονισμό

83 Η προσβαλλομένη απόφαση εκθέτει, καταρχάς, ότι οι σημαντικότεροι περιορισμοί του θεσπισθέντος στις 20 Μαΐου 1994 κανονισμού καταργήθηκαν με τον κανονισμό που εκδόθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2000. Η προσβαλλομένη απόφαση εξετάζει τις διατάξεις του κανονισμού της FIFA υπό έξι κατηγορίες, σχετικές με τις εξετάσεις,

την ασφάλιση, τον κώδικα δεοντολογίας, τον καθορισμό της αμοιβής του πράκτορα ποδοσφαιριστών και της τυποποιημένης συμβάσεως.

84 Πρώτον, όσον αφορά τις εξετάσεις, η Επιτροπή διαπιστώνει στην προσβαλλομένη απόφαση ότι οι υποψήφιοι υπόκεινται στο εξής σε γραπτή εξέταση που συνίσταται σε ερωτηματολόγιο πολλαπλών επιλογών, οι λεπτομέρειες της οποίας και οι ημερομηνίες διεξαγωγής της, καθοριζόμενες σε παράρτημα του τροποποιημένου κανονισμού, είναι ενιαίες παγκοσμίως. Η Επιτροπή σημειώνει ότι προβλέπεται στο εξής σύστημα εφέσεως σε δύο επίπεδα και η απαίτηση διετούς διαμονής για τους υπηκόους της Ευρωπαϊκής Ενώσεως καταργήθηκε με τροποποίηση του εν λόγω κανονισμού, με ημερομηνία 3 Απριλίου 2002. Η προσβαλλομένη απόφαση αναφέρει ότι η απαίτηση «άψογης φήμης» που απαιτείται για την απόκτηση της αδείας, η οποία πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες, νοείται, στη Γαλλία, όπου κατοικεί ο L. Piau, ως έλλειψη ποινικής καταδίκης. Οι αιτιάσεις περί αυθαιρεσίας που διατύπωσε ο προσφεύγων δεν κρίθηκαν, τελικώς, βάσιμες από την Επιτροπή.

85 Δεύτερον, η Επιτροπή επισημαίνει στην προσβαλλομένη απόφαση ότι η επαγγελματική ασφάλιση αστικής ευθύνης, που απαιτείται από όλους, η βάση της οποίας αναφέρεται στο αντικειμενικό κριτήριο του κύκλου εργασιών του πράκτορα ποδοσφαιριστών, αντικατέστησε την απαίτηση καταθέσεως εγγυήσεως και μπορεί να συνάπτεται σε όλες τις χώρες της Ενώσεως με διαφορετικές ασφαλιστικές εταιρίες. Επί του σημείου αυτού, η FIFA προσκόμισε, σε απάντηση στα ερωτήματα του Πρωτοδικείου που αναφέρονται στη σκέψη 26 ανωτέρω, παραδείγματα ασφαλιστηρίων συμβολαίων επαγγελματικής αστικής ευθύνης που προτείνονται στους πράκτορες των ποδοσφαιριστών από δώδεκα ασφαλιστικές εταιρίες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως ή του ΕΟΧ. Η προσβαλλομένη απόφαση αναφέρει επίσης ότι η απαιτούμενη εγγύηση που πρέπει να καλύπτει όλους τους κινδύνους που μπορούν να προκύψουν από τη δραστηριότητα της διαμεσολαβήσεως δεν είναι προφανώς δυσανάλογη σε σχέση με τους καλυπτόμενους κινδύνους, παραδείγματος χάρη, από τις επαγγελματικές ασφαλίσεις των ελευθερίων επαγγελμάτων.

86 Τρίτον, όσον αφορά τον κώδικα δεοντολογίας, η Επιτροπή φρονεί στην προσβαλλομένη απόφαση ότι οι βασικές αρχές της καλής επαγγελματικής

συμπεριφοράς που περιλαμβάνονται στον εν λόγω κώδικα, ο οποίος έχει επισυναφθεί στον τροποποιημένο κανονισμό, οι οποίες αναφέρονται ειδικότερα στους κανόνες επαγγελματικής ευσυνειδησίας, εντιμότητας, τιμιότητας, αντικειμενικότητας, διαφάνειας, ειλικρίνειας, δικαιοσύνης και ισότητας, δεν επιβάλλουν δυσανάλογες υποχρεώσεις στους πράκτορες ποδοσφαιριστών.

87 Τέταρτον, όσον αφορά τον καθορισμό της αμοιβής του πράκτορα ποδοσφαιριστών, η Επιτροπή, στην προσβαλλομένη απόφαση, προέβη στην εξέταση του άρθρου 12 του κανονισμού, που προβλέπει ότι ο μισθός του πράκτορα υπολογίζεται σε σχέση με τον βασικό ακαθάριστο μισθό του ποδοσφαιριστή και είναι το 5 % του εν λόγω μισθού ελλείψει συμφωνίας των μερών. Η Επιτροπή φρονεί ότι η εν λόγω διάταξη παραπέμπει σε αντικειμενικό και διαφανές κριτήριο (τον βασικό ακαθάριστο μισθό του ποδοσφαιριστή) και αποτελεί απλώς έναν επικουρικό μηχανισμό διακανονισμού των διαφορών.

88 Πέμπτον, η προσβαλλομένη απόφαση αναφέρει ότι η αιτίαση του L. Piau όσον αφορά την επέμβαση στην ιδιωτική ζωή λόγω της αποστολής για καταχώριση αντιγράφου της συμβάσεως, που έχει υπογραφεί μεταξύ ποδοσφαιριστή και πράκτορα, στην ενδιαφερομένη εθνική ένωση δεν αποτελεί πρόβλημα δυνάμενο να αντιμετωπιστεί με τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού.

89 Έτσι, από την προσβαλλομένη απόφαση δεν προκύπτει προφανώς ότι η Επιτροπή, η οποία εξέτασε προσεκτικά τα προβληθέντα από τον προσφεύγοντα στοιχεία, παραβίασε τις αρχές που απορρέουν από τη νομολογία, παρατεθείσα στις σκέψεις 80 και 81 ανωτέρω, όσον αφορά το περιεχόμενο των υποχρεώσεων της Επιτροπής.

90 Όσον αφορά τις διατάξεις του τροποποιημένου κανονισμού, που εξετάστηκαν στις σκέψεις 84 έως 88 ανωτέρω, η Επιτροπή δεν προέβη σε προδήλως εσφαλμένη εκτίμηση κρίνοντας ότι η εξέταση παρουσιάζει ικανοποιητικές εγγυήσεις αντικειμενικότητας και διαφάνειας, ότι η υποχρέωση επαγγελματικής ασφαλίσεως δεν

συνιστά δυσανάλογη απαίτηση και, προκειμένου για τις διατάξεις του κανονισμού σχετικά με την αμοιβή του πράκτορα ποδοσφαιριστών, μη λαμβάνοντας σιωπηρώς υπόψη τον χαρακτηρισμό επιβεβλημένων τιμών από απόψεως του δικαίου του ανταγωνισμού (απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Οκτωβρίου 1997, T-213/95 και T-18/96, SCK και FNK κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1739, σκέψεις 158, 159 και 161 έως 164).

91 Τα επιχειρήματα που ανέπτυξε ο L. Piau στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως, σχετικά με το περιεχόμενο του τροποποιημένου κανονισμού, τα οποία αφορούν την υποχρέωση που επιβάλλει ο εν λόγω κανονισμός για τήρηση των θεσπιζομένων από τη FIFA κανόνων, το περιεχόμενο της τυποποιημένης συμβάσεως, το καθεστώς των κυρώσεων και των ενδίκων μέσων, δεν αμφισβητούν την εκτίμηση αυτή.

92 Πρώτον, η υποχρέωση των πρακτόρων των ποδοσφαιριστών να τηρούν τον κανονισμό της FIFA που αφορά, μεταξύ άλλων, τις μεταγραφές παικτών δεν προκύπτει ότι είναι καθαυτή αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού, διευκρινιζομένου ότι η ρύθμιση της FIFA όσον αφορά τις μεταγραφές παικτών, η οποία δεν αποτέλεσε το αντικείμενο της καταγγελίας του L. Piau, δεν μπορεί να εξετασθεί στο πλαίσιο της παρούσας διαφοράς, με την οποία είναι άσχετη. Ερωτηθείς επί του σημείου αυτού κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο προσφεύγων δεν διευκρίνισε, περισσότερο από ό,τι με τις γραπτές του παρατηρήσεις, τίνι τρόπω θίγει τον ανταγωνισμό η υποχρέωση τηρήσεως του κανονισμού της FIFA.

93 Δεύτερον, δεν προκύπτει ότι οι διατάξεις σχετικά με το περιεχόμενο της συμβάσεως μεταξύ πράκτορα και ποδοσφαιριστή, σύμφωνα με τις οποίες η γραπτή σύμβαση πρέπει να διευκρινίζει τα κριτήρια και τις λεπτομέρειες της αμοιβής του πράκτορα και δεν μπορεί να διαρκεί πλέον των δύο ετών, αν και είναι ανανεώσιμη, θίγουν τον ανταγωνισμό. Ο περιορισμός της διάρκειας των συμβάσεων σε δύο έτη, ο οποίος δεν εμποδίζει την ανανέωση της αναλήψεως υποχρεώσεων, μπορεί προφανώς να διευκολύνει τη ρευστότητα της αγοράς και ως εκ τούτου τον ανταγωνισμό. Το εν λόγω σχετικώς περιορισμένο πλαίσιο των συμβατικών σχέσεων μπορεί προφανώς, αντιθέτως, να συμβάλει στη διασφάλιση των οικονομικών και νομικών σχέσεων των μερών χωρίς να απειλεί παρ' όλα αυτά τον ανταγωνισμό.

94 Τρίτον, το καθεστώς επιβολής κυρώσεων, που αναφέρεται συνοπτικώς στη σκέψη 16 ανωτέρω, καθόσον μπορεί να επηρεάσει τους κανόνες ανταγωνισμού, δεν είναι προφανώς επιλήψιμο. Από τον τροποποιημένο κανονισμό προκύπτει ότι οι κυρώσεις που επιβάλλονται στους πράκτορες, στους ποδοσφαιριστές και στους ομίλους είναι η σοβαρή επίπληξη, η επίπληξη, η προειδοποίηση, ο αποκλεισμός ή η ανάκληση της άδειας για τους πράκτορες, ο αποκλεισμός κατ' ανώτατο όριο δώδεκα μηνών για τους παίκτες και ο αποκλεισμός ή η απαγόρευση τουλάχιστον τριών μηνών για τους ομίλους, γεγονός το οποίο δεν μπορεί να θεωρηθεί ως προδήλως υπερβολικό προκειμένου για καθεστώς επιβολής επαγγελματικών κυρώσεων. Επιπλέον, τα ποσά των προβλεπομένων προστίμων για τους παίκτες και τους ομίλους μειώθηκαν σε σχέση με αυτά που περιλαμβάνονταν στον αρχικό κανονισμό. Ο L. Piau δεν προσκόμισε εξάλλου κανένα στοιχείο με σκοπό να αποδείξει ότι οι εν λόγω διατάξεις εφαρμόζονταν κατά τρόπο αυθαίρετο και δημιουργούσαν διακρίσεις, και επηρεάζουν ως εκ τούτου τον ανταγωνισμό.

95 Τέταρτον, όσον αφορά τα ένδικα μέσα ενώπιον δικαστηρίων του κοινού δικαίου, και αν υποτεθεί ότι οι διατάξεις του τροποποιημένου κανονισμού μπορεί να έχουν συναφώς επίπτωση επί των κανόνων του ανταγωνισμού, από τις απαντήσεις που έδωσε η FIFA και η Επιτροπή στα προαναφερθέντα ερωτήματα του Πρωτοδικείου (βλ. σκέψη 26 ανωτέρω) προκύπτει ότι, ανεξαρτήτως του συστήματος προσφυγών κατά των αποφάσεων των εθνικών ενώσεων ή της επιτροπής ιδιότητας του ποδοσφαιριστή, που είναι αρμόδια για τους πράκτορες των ποδοσφαιριστών, ενώπιον του δικαστηρίου διαιτησίας σε θέματα αθλητισμού, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν πάντοτε να προσφεύγουν στα δικαστήρια του κοινού δικαίου, ειδικότερα για να προβάλουν τα δικαιώματα που αντλούν από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο, οι δε αποφάσεις του δικαστηρίου διαιτησίας σε θέματα αθλητισμού μπορούν εξάλλου να προσβληθούν με προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του ελβετικού ομοσπονδιακού δικαστηρίου. Πάντως, ο προσφεύγων, ο οποίος ανακοίνωσε στη δημόσια συνεδρίαση τις δυσχέρειες και τις καθυστερήσεις των εθνικών δικαστικών διαδικασιών, δεν απέδειξε εντούτοις ότι δεν διέθετε κανένα άλλο ένδικο μέσο ενώπιον των δικαστηρίων του κοινού δικαίου, ούτε κατά μείζονα λόγο ότι είχε θιγεί ο ανταγωνισμός.

96 Από την προηγηθείσα εξέταση προκύπτει ότι οι λόγοι και τα επιχειρήματα του L. Piau, που βασίζονται στο δίκαιο του ανταγωνισμού, δεν αμφισβητούν το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή νομοτύπως έκρινε ότι οι σημαντικότεροι περιορισμοί του επίδικου κανονισμού είχαν καταργηθεί. Κατά συνέπεια, η συναφής επιχειρηματολογία του προσφεύγοντος πρέπει να απορριφθεί.

97 Πρέπει επίσης να απορριφθούν οι λόγοι και τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος που δεν έχουν καμία σχέση με το δίκαιο του ανταγωνισμού από τη στιγμή που δεν προβάλλονται συναφείς παραβιάσεις. Πάντως, ο L. Piau δεν απέδειξε ότι από τους λόγους και τα επιχειρήματά του, που αντλούνται από την παραβίαση της ελευθερίας των συμβάσεων, από το μη συμβατό του κανονισμού της FIFA με τη γαλλική νομοθεσία και την προσβολή της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, προκύπτει παραβίαση των κανόνων του ανταγωνισμού. Οι λόγοι και τα επιχειρήματα του L. Piau, που δεν επιρρωννύονται περαιτέρω από λοιπά στοιχεία, πρέπει κατά συνέπεια να απορριφθούν ως ανίσχυρα σε διαφορά στον τομέα του ανταγωνισμού.

98 Εξάλλου, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα του L. Piau ότι, επειδή έχουν διατηρήσει την άδειά τους οι πράκτορες που έλαβαν άδεια υπό τον αρχικό κανονισμό, εξακολουθούν να υφίστανται αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα. Αφενός, ο προσφεύγων δεν αποδεικνύει ότι το γεγονός αυτό συνεπάγεται καθαυτό αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα. Αφετέρου, η αρχή της ασφαλείας δικαίου αντίκειται στην αμφισβήτηση εννόμων καταστάσεων, οι οποίες δεν αποδείχθηκε ότι δημιουργήθηκαν παρατύπως (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Νοεμβρίου 1994, T-498/93, Dornonville de la Cour κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. I-A-257 και II-813, σκέψεις 46 έως 49 και 58). Επιπλέον, όπως έκρινε το Δικαστήριο όσον αφορά τα μεταβατικά μέτρα σε θέματα αναγνωρίσεως διπλωμάτων, επειδή η νομολογία αυτή μπορεί να μεταφερθεί εν προκειμένω, γίνεται δεκτό ότι σε παρόμοια περίπτωση διατηρούνται τα κεκτημένα δικαιώματα (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 9ης Αυγούστου 1994, C-447/93, Dreessen, Συλλογή 1994, σ. I-4087, σκέψη 10, και της 16ης Οκτωβρίου 1997, C-69/96 έως C-79/96, Garofalo κ.λπ., Συλλογή 1997, σ. I-5603, σκέψεις 29 έως 33).

99 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως ως προς τις διατάξεις του επίδικου κανονισμού ούτε ως προς τη φερομένη εξακολούθηση των αντιθέτων προς τον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων του αρχικού κανονισμού, που αποτελούν τη βάση της καταγγελίας του L. Piau. Κατά συνέπεια, ο προσφεύγων δεν μπορεί βασίμως να υποστηρίζει ότι οι σημαντικότεροι περιορισμοί του αρχικού κανονισμού δεν καταργήθηκαν διότι εξακολουθούν τα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα λόγω της διατηρήσεως των περιορισμών στον τροποποιημένο κανονισμό.

— Όσον αφορά τη δυνατότητα χορηγήσεως εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ των διατάξεων του τροποποιημένου κανονισμού

100 Η Επιτροπή θεωρεί στην προσβαλλομένη απόφαση ότι ο υποχρεωτικός χαρακτήρας της άδειας μπορεί να δικαιολογείται και ο τροποποιημένος κανονισμός δύναται να τύχει εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ. Η Επιτροπή εκθέτει ότι το σύστημα χορηγήσεως άδειας, το οποίο επιβάλλει περισσότερο ποιοτικούς από ό,τι ποσοτικούς περιορισμούς, αποσκοπεί στην προστασία των παικτών και των ομίλων και λαμβάνει υπόψη, ειδικότερα, τους κινδύνους που διατρέχουν οι παίκτες, οι σταδιοδρομίες των οποίων είναι σύντομες, σε περίπτωση κακώς διαπραγματευομένων μεταγραφών. Η Επιτροπή κρίνει ότι, εφόσον, επί του παρόντος, δεν υπάρχει οργάνωση του επαγγέλματος του πράκτορα ποδοσφαιριστών και γενικευμένες εθνικές ρυθμίσεις, ο συμφυής στο σύστημα χορηγήσεως αδείας περιορισμός είναι ανάλογος και απαραίτητος.

101 Η ίδια η αρχή της άδειας, που επιβάλλεται από τη FIFA και ρυθμίζει την άσκηση του επαγγέλματος του πράκτορα ποδοσφαιριστών, συνιστά εμπόδιο στην πρόσβαση σ' αυτή την οικονομική δραστηριότητα και θίγει, συνεπώς, αναγκαστικά τον ανταγωνισμό. Κατά συνέπεια, η άδεια δεν μπορεί να γίνει δεκτή παρά μόνον στο μέτρο που οι θεσπιζόμενες με το άρθρο 81, παράγραφος 3, ΕΚ προϋποθέσεις πληρούνται, ούτως ώστε ο τροποποιημένος κανονισμός μπορεί να τύχει εξαιρέσεως βάσει της διατάξεως αυτής, αφού αποδειχθεί ότι συμβάλλει στην προώθηση της οικονομικής προόδου, επιφυλάσσει στους χρήστες δίκαιο μέρος του κέρδους που προκύπτει, δεν επιβάλλει μη απαραίτητους περιορισμούς για την επίτευξη των εν λόγω σκοπών και δεν καταργεί τον ανταγωνισμό.

102 Έγινε επίκληση πολλών κατηγοριών νομικών και πραγματικών περιστατικών για να δικαιολογηθεί η έκδοση του κανονισμού και η ίδια η αρχή της υποχρεωτικής άδειας που βρίσκεται στο επίκεντρο των επιμάχων διατάξεων. Καταρχάς, προκύπτει ότι, εντός της Κοινότητας, μόνον η Γαλλία έχει θεσπίσει κανονιστική ρύθμιση του επαγγέλματος του αθλητικού πράκτορα. Περαιτέρω, δεν αμφισβητείται ότι, συλλογικώς, οι πράκτορες ποδοσφαιριστών δεν συνιστούν, επί του παρόντος, επάγγελμα με εσωτερική οργάνωση. Δεν αμφισβητείται περαιτέρω ότι ορισμένες πρακτικές πρακτόρων ποδοσφαιριστών επέφεραν, στο παρελθόν, βλάβη από

οικονομικής ή επαγγελματικής απόψεως, σε ποδοσφαιριστές και ομίλους. Η FIFA εξήγησε ότι, θεσπίζοντας τον επίδικο κανονισμό, επιδίωκε διπλό σκοπό προσδόσεως επαγγελματισμού και ήθους στη δραστηριότητα του πράκτορα ποδοσφαιριστών, για να προστατεύσει τους ποδοσφαιριστές που έχουν σύντομη σταδιοδρομία.

103 Αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει ο προσφεύγων, ο ανταγωνισμός δεν καταργείται με το σύστημα της άδειας. Το σύστημα αυτό συνεπάγεται μάλλον μεγαλύτερη ποιοτική επιλογή, δυνάμενη να πληροί τον σκοπό του επαγγελματισμού της δραστηριότητος του πράκτορα ποδοσφαιριστών, από ό,τι ένας ποσοτικός περιορισμός στην πρόσβαση του επαγγέλματος αυτού. Αντιθέτως, το ποσοτικό άνοιγμα του εν λόγω επαγγέλματος ενισχύεται από τα αριθμητικά στοιχεία που κοινοποιήθηκαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση από τη FIFA. Έτσι, η FIFA ανέφερε, χωρίς να αντικρουστεί επ' αυτού, ότι, ενώ είχε απογράψει 214 πράκτορες ποδοσφαιριστών το 1996, κατά τη χρονική στιγμή ενάρξεως ισχύος του αρχικού κανονισμού, υπολόγιζε ότι ο αριθμός τους ανερχόταν σε 1 500 κατά την αρχή του έτους 2003 και 300 είχαν επιτύχει τις εξετάσεις κατά τις εξεταστικές περιόδους που διοργανώθηκαν τον Μάρτιο και τον Σεπτέμβριο του ιδίου αυτού έτους.

104 Λαμβανομένων υπόψη των αναφερθεισών στις σκέψεις 102 και 103 ανωτέρω περιστάσεων και των υφισταμένων προϋποθέσεων για την άσκηση της δραστηριότητος του πράκτορα ποδοσφαιριστών, που χαρακτηρίζονται από το γεγονός της σχεδόν πλήρους ελλείψεως εθνικών κανονιστικών ρυθμίσεων και συλλογικής οργανώσεως των πρακτόρων ποδοσφαιριστών, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι οι περιορισμοί, που απορρέουν από τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της αδείας, μπορούν να τύχουν εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ, επιφυλασσόμενη κατά τα λοιπά, ορθώς, το δικαίωμα επανεξετάσεως του επίδικου κανονισμού. Η συναφής επιχειρηματολογία του L. Piau πρέπει κατά συνέπεια να απορριφθεί.

105 Ομοίως, πρέπει να απορριφθεί ως ανίσχυρο το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι δεν μπορεί να γίνει επίκληση του «ιδιαίτερου χαρακτήρα του αθλητισμού» για να δικαιολογηθεί παρέκκλιση από τους κανόνες του ανταγωνισμού. Η προσβαλλομένη απόφαση δεν θεμελιούται σε τέτοια εξαίρεση και σκοπεί την άσκηση της δραστηριότητος του πράκτορα ποδοσφαιριστών ως οικονομική δραστηριότητα χωρίς να προβάλλει ότι την αποδέχεται λόγω του ιδιαιτέρου χαρακτήρα του τομέα του αθλητισμού στον οποίο, πράγματι, δεν εμπίπτει.

106 Πρέπει επίσης να απορριφθούν τα επιχειρήματα του L. Piau που αντλούνται από την παραβίαση του δικαιώματος της επαγγελματικής ελευθερίας και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, από την οποία ο προσφεύγων δεν απέδειξε ότι προκύπτει συνακόλουθη παραβίαση των κανόνων ανταγωνισμού, η οποία εμποδίζει τη δυνατότητα χορηγήσεως εξαιρέσεως του τροποποιημένου κανονισμού βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ.

— Όσον αφορά το μη εφαρμόσιμο του άρθρου 82 ΕΚ

107 Η προσβαλλομένη απόφαση αναφέρει ότι το άρθρο 82 ΕΚ δεν τυγχάνει εφαρμογής στην προκειμένη περίπτωση, όπως ζήτησε ρητώς ο προσφεύγων, εφόσον η FIFA δεν δρα στην αγορά παροχής συμβουλών στους ποδοσφαιριστές.

108 Το άρθρο 82 ΕΚ απαγορεύει την καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσεως, την οποία κατέχει μία ή περισσότερες επιχειρήσεις στην κοινή αγορά ή σε ένα ουσιώδες μέρος της αγοράς αυτής.

109 Η διάταξη αυτή αφορά τη συμπεριφορά ενός ή περισσοτέρων επιχειρηματιών, η οποία συνίσταται στην καταχρηστική εκμετάλλευση μιας καταστάσεως οικονομικής ισχύος η οποία επιτρέπει στον οικείο επιχειρηματία να παρεμποδίζει τη διατήρηση πραγματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά, 1παρέχοντάς του τη δυνατότητα να επιδεικνύει σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητη συμπεριφορά έναντι των ανταγωνιστών του, των πελατών του και, τελικώς, των καταναλωτών (απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Μαρτίου 2000, C-395/96 P και C-396/96 P, Compagnie maritime belge transports κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-1365, σκέψη 34).

110 Ο όρος «περισσότερες επιχειρήσεις» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 82 ΕΚ συνεπάγεται ότι δεσπόζουσα θέση μπορούν να κατέχουν δύο ή περισσότερες οικονομικές οντότητες, νομικώς ανεξάρτητες η μία της άλλης, υπό την προϋπόθεση ότι, από οικονομική άποψη, εμφανίζονται και ενεργούν σε μια ειδική αγορά ως συλλογική οντότητα (απόφαση Compagnie maritime belge transports κ.λπ. κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, σκέψη 36).

111 Η διαπίστωση της υπάρξεως συλλογικής δεσπόζουσας θέσης εξαρτάται από τη σύμπτωση τριών σωρευτικών προϋποθέσεων: πρώτον, κάθε μέλος του δεσπόζοντος ολιγοπωλίου πρέπει να μπορεί να γνωρίσει τη συμπεριφορά των άλλων μελών, προκειμένου να εξακριβώνει αν υιοθετούν ή όχι την ίδια γραμμή δράσεως· δεύτερον, είναι αναγκαίο η κατάσταση σιωπηρού συντονισμού να μπορεί να διατηρηθεί, δηλαδή πρέπει να υπάρχει ένα κίνητρο για να μην αποστούν από την κοινή γραμμή στην αγορά· τρίτον, η προβλεπτή αντίδραση των σημερινών και μελλοντικών ανταγωνισμών, καθώς και των καταναλωτών, δεν θα αναιρέσει τα αποτελέσματα που αναμένονται από την κοινή γραμμή δράσεως (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Ιουνίου 2002, Τ-342/99, Airtours κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-2585, σκέψη 62, και της 8ης Ιουλίου 2003, Τ-374/00, Verband der freien Rohrwerke κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-2275, σκέψη 121).

112 Εν προκειμένω, η αγορά που αφορά ο επίδικος κανονισμός είναι η αγορά παροχής υπηρεσιών όπου αγοραστές είναι οι ποδοσφαιριστές και οι όμιλοι, και πωλητές οι πράκτορες. Πάντως, στην εν λόγω αγορά, μπορεί να θεωρηθεί ότι η FIFA δρα για λογαριασμό των ποδοσφαιρικών ομίλων, σε σχέση με τους οποίους, όπως διαπιστώθηκε προηγουμένως (βλ. σκέψεις 69 έως 72 ανωτέρω), αποτελεί δευτεροβάθμια ένωση επιχειρήσεων, τις οποίες αποτελούν οι όμιλοι.

113 Απόφαση όπως ο κανονισμός της FIFA όσον αφορά τις δραστηριότητες των πρακτόρων ποδοσφαιριστών μπορεί, όταν τεθεί σε εφαρμογή, να έχει ως συνέπεια ότι οι επιχειρήσεις που δρουν στην οικεία αγορά, δηλαδή οι όμιλοι, συνδέονται ως προς τη συμπεριφορά τους σε συγκεκριμένη αγορά κατά τρόπο ώστε παρουσιάζονται στην εν λόγω χώρα ως συλλογική οντότητα έναντι των ανταγωνιστών τους, των εμπορικών συνεργατών τους και των καταναλωτών (απόφαση Compagnie maritime belge transports κ.λπ. κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, σκέψη 44).

114 Πάντως, λόγω του υποχρεωτικού χαρακτήρα του κανονισμού για τις εθνικές ενώσεις μέλη της FIFA και τους ομίλους που οι ενώσεις αυτές συγκεντρώνουν, τα εν λόγω όργανα συνδέονται προφανώς για αρκετή χρονική διάρκεια ως προς τη συμπεριφορά τους από τους κανόνες που αποδέχονται και τους οποίους οι άλλοι συμμετέχοντες (ποδοσφαιριστές και πράκτορες ποδοσφαιριστών) δεν μπορούν να αντικρούσουν επί ποινή επιβολής κυρώσεων που μπορεί να οδηγήσουν, για τους πράκτορες ποδοσφαιριστών συγκεκριμένα, στον αποκλεισμό τους από την αγορά. Έτσι, η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζει, υπό την έννοια της παρατεθείσας στις σκέψεις 110 και 111 ανωτέρω νομολογίας, συλλογική δεσπόζουσα θέση των ομίλων στην αγορά παροχής υπηρεσιών πρακτόρων ποδοσφαιριστών, εφόσον οι όμιλοι, μέσω του κανονισμού στον οποίο προσχωρούν, επιβάλλουν τους όρους υπό τους οποίους πραγματοποιούνται οι παροχές των επιδίκων υπηρεσιών.

115 Δεν είναι προφανώς αληθοφανής ο ισχυρισμός ότι η FIFA, η εξουσία διευθύνσεως της οποίας επί της αθλητικής δραστηριότητος του ποδοσφαίρου και των συναφών οικονομικών δραστηριοτήτων, όπως, εν προκειμένω, η δραστηριότητα των πρακτόρων ποδοσφαιριστών, έχει αποδειχθεί, δεν κατέχει συλλογική δεσπόζουσα θέση στην αγορά παροχής υπηρεσιών πρακτόρων ποδοσφαιριστών για τον λόγο ότι δεν συμμετέχει στην εν λόγω αγορά.

116 Πράγματι, το γεγονός ότι η FIFA δεν είναι, καθαυτή, επιχειρηματίας, αγοραστής των παροχών υπηρεσιών των πρακτόρων ποδοσφαιριστών στην οικεία αγορά και η παρέμβασή της συνίσταται σε κανονιστικής φύσεως δραστηριότητα, την οποία ανέλαβε να ασκεί έναντι της οικονομικής δραστηριότητας των πρακτόρων ποδοσφαιριστών, δεν ασκεί επιρροή για την εφαρμογή του άρθρου 82 ΕΚ, εφόσον η FIFA προέρχεται από τις εθνικές ενώσεις και τους ομίλους, που είναι οι πραγματικοί αγοραστές των υπηρεσιών των πρακτόρων ποδοσφαιριστών, και άρα δρα στην εν λόγω αγορά μέσω των μελών της.

117 Αντιθέτως, από τις προηγηθείσες αναλύσεις προκύπτει ότι, όσον αφορά τον τροποποιημένο κανονισμό και την εξαίρεση, αντικείμενο της οποίας μπορεί να αποτελέσει βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ, δεν αποδεικνύεται η προβαλλομένη κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης. Πράγματι, διαπιστώθηκε ότι ο εν λόγω κανονισμός δεν επιβάλλει ποσοτικούς περιορισμούς στην πρόσβαση στη δραστηριότητα του πράκτορα ποδοσφαιριστών, οι οποίοι θίγουν τον ανταγωνισμό, αλλά περιορισμούς ποιοτικής φύσεως οι οποίοι μπορούν, υπό τις παρούσες

συνθήκες, να δικαιολογούνται. Οι καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσης οι οποίες, σύμφωνα με τον προσφεύγοντα, προέρχονται από διατάξεις του κανονισμού δεν αποδείχθηκαν συνεπώς και η επιχειρηματολογία του πρέπει, στο σημείο αυτό, να απορριφθεί.

118 Τέλος, το επιχείρημα του L. Piau ότι οι εγκεκριμένοι πράκτορες ποδοσφαιριστών καταχρώνται της συλλογικής τους δεσπόζουσας θέσης υπό την έννοια του άρθρου 82 ΕΚ πρέπει επίσης να απορριφθεί, διότι δεν υπάρχουν διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ των εν λόγω πρακτόρων, το υποστατό των οποίων δεν απέδειξε ο L. Piau. Η κατοχή της ίδιας άδειας, η χρησιμοποίηση της ίδιας τυποποιημένης συμβάσεως και το γεγονός ότι η αμοιβή των πρακτόρων καθορίζεται σε σχέση με τα ίδια κριτήρια δεν αποδεικνύουν την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσεως των εγκεκριμένων πρακτόρων ποδοσφαιριστών, και ο προσφεύγων δεν αποδεικνύει ότι ούτε οι ενδιαφερόμενοι υιοθετούν παρεμφερή συμπεριφορά, ούτε ότι μοιράζονται σιωπηρώς την αγορά.

119 Κατά συνέπεια, μολονότι η Επιτροπή κακώς θεώρησε ότι η FIFA δεν βρίσκεται σε δεσπόζουσα θέση στην αγορά παροχών υπηρεσιών των πρακτόρων ποδοσφαιριστών, τα άλλα συμπεράσματα της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι οι σημαντικότεροι περιορισμοί του επίδικου κανονισμού καταργήθηκαν και το σύστημα της άδειας μπορεί να τύχει αποφάσεως χορηγήσεως εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ οδηγούν, κατά συνέπεια, στο συμπέρασμα ότι δεν υφίσταται παράβαση βάσει του άρθρου 82 ΕΚ και πρέπει να απορριφθεί η συναφής επιχειρηματολογία του προσφεύγοντος. Συνεπώς, μολονότι η Επιτροπή υπέπεσε σε νομική πλάνη κρίνοντας ότι το άρθρο 82 ΕΚ δεν τυγχάνει εφαρμογής, η εφαρμογή του άρθρου αυτού δεν θα μπορούσε, εν πάση περιπτώσει, να καταλήξει στη στοιχειοθέτηση καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσης λόγω των λοιπών συμπερασμάτων τα οποία, βασίμως, συνήχθησαν από την εξέταση του κανονισμού. Έτσι, η νομιμότητα της απορρίψεως της καταγγελίας για τον λόγο ελλείψεως κοινοτικού συμφέροντος προς εξακολούθηση της διαδικασίας δεν επηρεάζεται εξ αυτού.

120 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως αποφασίζοντας την απόρριψη της καταγγελίας του L. Piau λόγω ελλείψεως κοινοτικού συμφέροντος προς εξακολούθηση της διαδικασίας. Η μη αμφισβητηθείσα «διασυνοριακή φύση» της αγοράς, δεν ασκεί συναφώς επιρροή, διότι το γεγονός αυτό δεν προσδίδει ωστόσο καθαυτό στην καταγγελία κοινοτικό

συμφέρον. Πράγματι, δεδομένου ότι η εκτίμηση του κοινοτικού συμφέροντος που παρουσιάζει μια καταγγελία είναι συνάρτηση των περιστάσεων κάθε περιπτώσεως, δεν πρέπει ούτε να περιοριστεί ο αριθμός των κριτηρίων εκτιμήσεως στα οποία μπορεί να αναφερθεί η Επιτροπή ούτε, αντιθέτως, να της επιβληθεί αποκλειστική χρήση ορισμένων κριτηρίων (απόφαση Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, σκέψεις 79 και 80).

121 Κατά συνέπεια, η προσφυγή του L. Piau πρέπει να απορριφθεί.

**Επί των δικαστικών εξόδων**

122 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εάν υπήρξε συναφές αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

123 Επειδή ο προσφεύγων ηττήθηκε και η Επιτροπή είχε ζητήσει την καταδίκη του, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά του έξοδα καθώς και στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής.

124 Δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 4, τρίτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί να διατάξει ότι παρεμβαίνων πλην των κρατών μελών και των οργάνων θα φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

125 Υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, αποφασίζεται ότι η FIFA φέρει τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε για την παρέμβασή της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**

2) **Καταδικάζει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά του έξοδα καθώς και στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής.**

3) **Η διεθνής ομοσπονδία ποδοσφαιρικών σωματείων φέρει τα δικαστικά της έξοδα.**

Legal Tiili Βηλαράς

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 26 Ιανουαρίου 2005.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

H. Legal